

BABADAĞ

ИЧТИМАИ-СИАСИ, ҺҮГҮГ ГӘЗЕТИ

№ 06-07 (42) 25 Май - 10 Ијуи 2001-чи ил

E-mail: babadaqazeti@box.az

Гијмәти 1000 манат

КУӨАМ ГӘРБӘ ДОҒРУ КЕНИШЛӘНИР

Азәрбајчан Республикасынын Президенти Һејдәр ӘЛИЈЕВ ијунун 6-7-дә КУӨАМ тәшкилатынын үзвү олан өлкәләрин дәвләт башчыларынын Јалтада кечирилән зирвә көрүшүндә иштирак етмишдир

Түрк Дүнјасы Партијасы сijasи фәалијәтини давам етдирир. Партијанын идарә һејәти вахташыры топлашыр, актуал мәсәләләри музакирә едиб, бу истисамәтдә конкрет тәдбирләрини һәјәтә кәчирир. Пейтмотиви азәрбајчанчылығын түркчүлүгүн инкишафы, мустәгил дәүләтчијимизин горунмасы олан Түрк Дүнјасы Партијасынын тәшкилатланма иши сурәтләндирилмишдир. Өлкәмизин мұхтәлиф рәјонларында партијанын јерли тәшкилатлары јарадылараг фәалијәтә башлашыр, партија сыйралары јени үзвләрин гәбулу илә күчләндиридилр.

Түрк Дүнјасы Партијасынын сәјдијәт-дан кечмәси Республика Әдлһә Назирлијиндә јубадшылмасына бахмајараг, бу партијанын рәһбәрлији никбиилијини итирмајир вә јәһын кәләчәкдә Түрк Дүнјасы Партијасынын саф гүввәләринин һесабына республикада апарычы партијалардан биринә чевришчәһә инаныр.

БАШ РЕДАКТОРДАН

...Фејербах да, һекел дә, Маркс да, Енкелс вә галанлары да бүтүн өләнләр кими өлмүшдү бизим үчүн. Бир Ленин иди саг, Ленин кәбусу долашырды бејинләримиздә, кундалик һәјәти-мызда, Марксын "коммунизм кәбусу илә биркә. Өз дәдә-бабаларымызы, сәјкәкүмүзү, түркчүлүгүзү унутмүшдүг бүтүнлүкә, бејналмиләлчи олмүшдүг, Интернационал охујурдуг өзүмчүн. Москва күлүрдү, биз дә күлүрдүк, Москва сәјүрдү, биз дә сәјүрдүк. Түркү истилачы, дүшмән кими гәләмә верирдиләр бизә, биз дә инанырдыг, инанмасаг да сусурдуг (тәх-түк сусмајанлар вар идисә дә, онлары да совет режими чүрүтдүрүрдү лакерләрдә, түрмәләрдә, сүркүн-ләрдә). Ермәниләрә гардаш дејирдик, һајастан

маһнысы охујурдуг, "јазыг" ермәниләрә "әзијјәт вермиш", "зүлм етмиш", јурдларындан говмуш түркләри мәзәммәт еләјәнләримиз дә тапылырды. Унутурдуг, тез унутурдуг кечмишимиз, гардашымызы, дүшмәнләримиз. Унутурдуг ки, елә 1905-1907-чи илләрдә дә, 1917-1923-чү илләрдә дә, о илләрдән әввәлләр дә, сонралар дә башымыз кәлән балалар кәјәһәткәр ермән дашнакларынын бизә дүшмән мунасибатларынын мәрһәлә-мәрһәлә тәзәһүрләри иди, I Пјотрдан бу јана апарылан сijasәтин ајры-ајры һиссәләри иди. Москва бир аилә елан етмишди бизи, кәбинимиз мәркәздә кәсилмишди.

сәһ. 2

ТҮРКЛӘР АВРОАСИЈАНЫН АВТОХТОН ХАЛГЛАРЫДЫР

Сирр дејил ки, Авропанын Аралыг дәнизи саһилләринин автохтон (јерли) халглары һазырда јоха чыхмыш гәдим латынлар олуб. Латын дили инди дә јашајыр, лакин гәдим латын халгы узун сүрән муһарибәләр, гырғынлар (кеносид) нәтичәсиндә јер үзүндән силинимишдир...

...Авропада Аралыг дәнизи саһилләриндәки латынлардан башга кимләр јашајыр? Бүтүн гәдим латын тарихчиләри Авропанын јерли халглары кими скиф-сармат-саг, һун-булгар-хәзәр вә саир тајфалары кәстәрмишләр...

сәһ. 3

БЕЈНӘЛХАЛГ ТӘШКИЛАТЛАР, ГАРАБАҒ ВӘ БИЗ

сәһ. 4

МУҒАНДА ИСЛАҺАТЛАР

сәһ. 5-6

I ПЈОТРУН "ВӘСИЈЈӘТНАМӘ"СИ

сәһ. 4

СҮРҮЧҮЛӘРИН ТИББИ МУАЈИНӘ МӘРКӘЗИНДӘ НӘЛӘР БАШ ВЕРИР?

сәһ. 4

АНОНС

Бакы шәһәри әввәлки көркәмини өзүнә гәјтармагдадыр. һакимијјәтдә бир мәмурун дәјишмәси бүтүн шәһәрин һәјәтиндә өз әксини кәстәрир...

Азәрбајчанда сон замаилар полис әмәкдашларына гаршы ағыр чинајәтләр тәрәдилир, криминокен вәзијјәт кетдикчә чиддиләшир...

"Лиждо человек был, его посадить совсем легко", јәни, "Таки адам олсуи, ону тутдурмага нә вар ки". Бу Губа рәјону Полис шөбәсинин рәис муавини Бајрамын фикридилр...

Бөлкәләрдә торпаг ислаһатынын апарылмасында јол верилмиш нәгсанлар һал-һазырда кәндли үчүи јени проблемләр јаратмышдыр.

Бу вә диқәр фактлар барәдә гәзетимизин нөвбәти сәјларында...

РЕКЛАМ

Мајыл вә Габил гардашлары Губа рәјонунун дилбәр кушәсиндә истираһәт етмәк истәјәнләри јүксәк комфортлу вә аз мәсрәфли "Гәчрәш" истираһәт зонасына дәвәт едир.

Бурада истәнилән мүддәтә аиләви истираһәт етмәк үчүн һәр чүр шәраит вардыр. Әминик ки, мешә золагында истираһәт едән һәр бир шәхс биздән разы гәлачаг. Бир даһа башга јерә кетмәк истәмәјәчәксиниз...

Әввәлчәдән бизә зәнк едиб отаг сифариши верә биләрсиниз.

Әлағә телефону: 8-50-319-02-17

Бақы, Шүвәлан Жарадычлы: өзи
12 август 2000- чы ил.

(Әввәли өтән сајымызда)

II Гәдим Европанын
жерли халқлары ким-
ләр олуб?

Еирр дежил ки, Европанын Аралыг дәнизи сәһилләринин автохтон (жерли) халқлары һазырда жоһа чыхмыш гәдим латынлар олуб. Латын дили инди дә јашајыр, лакин гәдим латын халғы узун сүрән муһарибәләр, ғыргынлар (кеносид) нәтичәсиндә јер үзүндән силинмишдир.

Марағлыдыр, гәдим Европанын Атлантик океанындан та Урал дағларына дөк галан һиссәсиндә Гәрби, Мәркәзи, Шәрғи Европада јерли халқлар кимләр олуб? Өзләрини һинд-Авропа аиләси адландыран индики Авропа тарихчиләринин әксәријәти буранын автохтон халқлары гисминдә өз әчдадларынын олмасына исарлыдыр. Беләләринин фикринчә, түркләр Европада икинчи миниллијин әввәлләриндә Шәрғи Асијадан-Алтај дағларындан кәлибләр. Бу фәрзијә узун мүддәт тарих дәрсликләриндә приоритет тәшкил етмишдир, һәтта түркләрдә дә бу версијанын (фәрзијәнин) дүзлүүнә, һәгигилијинә инаныблар. Бәс әсл һәгигәт нечәдир? Бунун үчүн тарихи арашдырмаларын нәтичәсиндә әлдә едилмиш тарихи фактлар һагдә мәлуматлар нәзәр салмағ лазымдыр. Дүнја тарих елминин атасы сајылан һеродот (ерамыздан габаг V әср) о вахт дүнјадә мәлум олан дәвләтләр, әразиләр, халқлар вә саирә һагдә јаздығы әсәрләрин һеч бириндә индики авропалыларын әчдадлары сајылан ари-керман тајфаларынын Европада мәскунлашмасы, мөвчудлуғу һагдә мәлумат вермәјиб. һеродот өз дөврүндә олдуғу кәниш мәлуматлы, һәтта вәтәниндән чох-чох узағлығда мөвчуд олан дәвләтләр, әразиләр вә халқлар һагдә дәгиг мәлуматлар вермиш бир алим олмушдур. Мүмкүн дејилди ки, һеродот јахынлығда јашајан ари-керман тајфаларынын танымасын, онлар һагдә һеч бир мәлумата малик олмасын вә өз әсәрләриндә буну гејд етмәсин. Башға сөзлә, ерамыздан әввәл V әсрдә Европада индики авропалы адландырыланларын әчдадлары сајылан ари-керман тајфалары мәскунлашмамышлар. Бизә кәлиб чатан тарихи мәлуматлар кәрә ромалылар (латынлар) илк дәфә керманлары ерамыздан әввәл тәхминән 115-100-чы илләрдә көрүбләр. Керманлар һагдә илк јазылы мәлуматы исә ерамыздан әввәл 55-чи илдә Јули Сөзар "Галл муһарибәси һагдә гејдләр" әсәриндә вермишдир. Ерамызын I әсринин сонларында Тасит "Керманларын сојкөкләри вә јашадығылары әразиләр" вә "Тарих" әсәрләриндә керманлар һагдә даһа әтрафлы мәлуматлар вериб. Сонралар Плиниј вә Страбон да өз әсәрләриндә керманлар һагдында јазыблар. Лакин керманлар һагдә даһа кәниш вә әтрафлы мәлуматлар анчаг IV-VI әсрләрдә

верилмәјә башланыб. Јули Сөзар Европада јеничә көрүнән һәмин малдар тајфаларын јерли халқларла јахынлығда, бәзән исә бирлиқдә јашадығынын, чох һалларда ғырышдығыны кәстәриб. Нәзәрә алсағ ки, бир һибрид тајфанын јаранмасы үчүн 100-200 ил вахт лазым олур. Јули Сөзарын "ґарышы тајфалар" тезисинә истинадән ари-керман тајфаларынын Европада ерамыздан габаг III-II әсрләрдә кәлдијини еһти-

олан шәһәрләрин өзләрини дәвләт елан етмәсини нәзәрә алсағ, бу тајфалар Авропа әразисиндә јүзләрлә дәвләтләр јарадыблар. Белә шәһәрләр чох вахт өз араларында иттифақлар јарадыр, империјаларын, чарлығларын, ханлығларын, хағанлығларын вә саирәнин тәркибинә дахил олурдулар. Гара дәниз сәһилләриндә Бөјүк Скиф дәвләти тарихдән јахшы мәлумдур. Һәтта Гафгаз дағларынын әтрафында да Гафгаз Скифјасы вә Гафгаз Сарматјасы тарихә мәлумдур. Та-

Бабәк АБДУЛЛАЈЕВ

ТҮРКЛӘР

АВРОАСИЈАНЫН АВТОХТОН ХАЛГЛАРЫДЫР

мал етмәк олар. Авропалылар өз әчдадлары һесаб етдикләри ари-керман тајфаларынын һиндистандан кәлдикләрини һеч вахт данмајыблар, она кәрә дә өзләрини һинд-Авропа аиләси адландырыблар. Јухарыда гејд етдијимиз кими, ари-керманлар ерамыздан әввәл V әсрдә Европада олмайыблар (һәр һалда бу һагдә һеч бир тарихи вә ди-кәр мәнбәдә хатырлан-мыр), ерамыздан әввәл II әсрдән габаг, IV-II әсрләрдә бура кәлибләр. Нијә мәнз о вахт? Бунун сәбәбини, көкүнү Македониялы Искәндәрин һиндистаны ишғалында ахтармағ лазымдыр. Белә ки, Македониялы Искәндәрин һиндистаны фәтһ етмәси заманы һиндис-танда јашајан ари-керман тајфалары Авропа вә орада-кы шәраит барәдә мәлуматланыблар. Һиндистанда бөјүк сыхлығда јашајан ари-керманлар Авропада ахышмаға башлајыблар. Бу, јәгин ки, Македониялы Искәндәрин ерамыздан әввәл 323-чү илдә өлүмүндән сонракы ғырышығлы дөврүндә баш вермишдир. Јәни еһтимал вар ки, ари-керман тајфалары Авропада ерамыздан габаг III әсрдә кәлмәјә башлајыблар.

Елә исә Авропада Аралыг дәнизи сәһилләриндәки латынлардан башға кимләр јашајыб? Ахы, Авропа бош, мәскунлашмамыш ола билмәзди вә јәгин ки, орада латынлардан башға ди-кәр халқлар да јашајыблар. Бүтүн гәдим латын тарихчиләри Европанын јерли халқлары кими скиф-сармат-саг, һун-булгар-хәзәр вә саир тајфалары кәстәришләр. О вахтлар ки-чик бир тајфанын да салдығы 1-2 мин әһалиси

рихчиләрин јаздығына кәрә, ерамыздан әввәл VI әсрдә, Афинанын истифа-дә етдији буғда, шәраб, әт, сүд мәнсуллары, кән, дәри, јун вә ди-кәр мәнсуллары бу тајфалар вермишләр. Бу тајфа-дәвләтләрлә тичарәт әла-гәләри јаратмағ үчүн гә-дим латынлар дәниз сә-һилләриндә, бөјүк чајла-рын вадиләриндә вә әсас карван јолларынын үстүндә өз гәсәбәләрини салырлармыш. Көрүндү-јү кими, һәлә ерамыздан га-баг II миниллијин ахырла-рындан, I миниллијин әв-вәлләриндән бу тајфала-рын хейли һиссәси отура-ғ һәјата кечмиш вә әкинчи-ликлә, шәрабчылығла мәшғул олмушлар. Тарих-чиләрин јаздығына кәрә, бу тајфаларын бөјүк әксә-ријәти исә көчәри мал-дарлығла мәшғул олур-муш. Тарихи мәнбәләр ерамыздан әввәл VI әсрдә јаранмыш скиф иттифа-ғы, тәхминән III әсрин сонла-рында јаранмыш Скиф чарлығы-пајтахты Скиф Неаполун (индики Симфе-рополун јахынлығында), Керч боғазында јаранмыш Босфор чарлығы (V әср) вә јүзләрлә башгалары барәдә кәниш мәлуматлар верир. Һеродот ја-зыр: "Колхида вә Мидија арасында саспир халғы јашајыр. Онлары кечдик-дән сонра Мидијаја чат-мағ олар. Скифләр Миди-јаја бу јолла дејил, Гафгаз дағларыны сағда гојара-ғ даһа јухары, ејни заманда чох узун јолла Мидијаја кедирдиләр. Елә бурда да мидијалыларын скифләр-лә амансыз дөјүшү олду. Һәмин дөјүшдә мидија-лылар мәғлүб олдулар вә Мидијанын гүдрәтинә бө-јүк зәрбә вурулду. Скиф-ләр исә бүтүн Асијада вә Европанын бөјүк һиссә-синдә һөкмранлығларыны мөһкәмләдиләр".

Һеродот хәзәриләр һагдә јазырды: Хәзәриләр кечи дәрисиндән кәјин-чәкләр кәјинир, өзләри-нин ғамыш охлары вә перс ғылынчлары илә сә-ләһланмышлар. Онларын сәркардәси Ариомард Ар-тифијин ғардашы иди". Көрүндү-јү кими, Авропа-нын Шәрғи вә Мәркәзи һиссәләри скифләр, сар-матлар, сағлар, хәзәри-ләр вә ди-кәр түрк тајфа-лары тәрәфиндән та чох-чох гәдимдән мәскунлаш-мышдыр. Әслиндә түрк тајфалары бу јерләрин аборикен (жерли) халғла-ры олмушлар. Түрк тајфа-ларынын (халғларынын) ди-кәр халғларла, тајфа-ларла узун мүддәт ғоншу олмасы нәтичәсиндә јәни һибрид халғлар да јаран-мышдыр.

Пиренеј јарымада-сында Басконија (басклар), индики Фран-санын чөнубунда Галлија (галлар) гәдим гәрби Ав-ропа түркләринин вәтәни олуб. Италијанын шима-лында катлар (келтләр), Балкан јарымадасында дакиләр, Гара дәнизин шимал гәрбиндә венстләр, Гара дәнизин шимал-шәргиндә ибер-ләр дә түрк халғлары сил-сәсиндәндир. Скиф-сармат-һун тајфаларынын латынлардан вә ари-кер-манлардан фәрғләндирән әсас харики әләмәтләр бунлар олмушдур: сары-шын сач, көјкөз вә ағ ғы-зартдағ дәри. Бу әләмәт-ләрә кәрә онлар Авропо-ид адланан иргдән кәскин сурәтдә фәрғләнибләр. Тарихә бу да мәлумдур ки, скифләр, сарматлар, сағлар, һунлар, угорлар, булгарлар, хәзәриләр, аварлар, чеченләр вә башға түрксој халғлар Ал-тај аиләси дил ғыруна аиддиләр. Белә нәтичә-жә кәлмәк олар ки, Авропа-нын аборикенләри Алтај

аиләси халғлары олуб. ари-керман тајфалары исә гејд етдијимиз кими, ерамыздан әввәл тәхми-нән III әсрдә Авропада кәлмиш, әсасән әһалинин сыхлығы сәјрәк олан Ши-мал әразиләриндә мәс-кунлашмышлар. Сонралар ари-керман тајфалары илә скиф-сармат-саг-һун-булгар-алан-авар-угор вә саирә Алтај тајфаларынын "ғоһумлашмасы" нәтичә-синдә һибрид тајфалар да јаранмаға башлајыб. Сакс, бавар, вандал, ру-мел вә саир тајфалар бу гисимдәндир. Бу һибрид тајфаларда һәм Алтај, һәм дә ари-керман тајфала-рынын кенетик хусусијәт-ләри чәмләшмишдир; ал-тајлыларын истиғанлылы-ғы, сөзләринә бүтөв ол-малары, дүзкүнлүкләри, чевикликләри, горхмаз-лығлары вә ари-керман-ларынын сојугғанлығлары, һиләкәрликләри, мәркли-ликләри, мүтәшәккилик-ләри, дөзүмлүлүкләри, һәр шеји габағчадан өл-чүб бичмәләри, гәддар-лығлары вә ди-кәр хусуси-јәтләри бирләшмишдир.

Латынларын керман-ларла илк үз-үзә кәлмәси ерамыздан әввәл 113-101-чи илләрә тәсәдүф едир. Һәмин вахт Тевтон тајфасынын башчылығы илә јаранмыш тајфалар иттифағынын Рома импе-ријасынын әразиләринә сохулмағ чәһдләри Рома сәркардәси Марионун гә-ләбәси илә нәтичәлән-мишдир. Сонралар Свәб тајфасынын башчылығы илә јарадылмыш иттифа-ғын Шәрғи Галлијаја со-хулмағ чәһдләри дә бир нәтичә вермәјиб. Јули Се-зар онлары мәғлүб едә-рәк ерамыздан әввәл 55-чи илдә Рејн чајыны адла-ды вә Керман тајфалары-ны империјаја табе етди. Ерамызын әввәлләриндә исә Хесуск тајфаларынын

башчылығы илә јаранмыш иттифаг Рома сәркардәси Варанын ордусуну ерамы-зын 9-чу илиндә Тевто-бург мешәсиндә мәғлүб едир. Кәстәрилән итти-фағларын тәркибиндә Ал-тај-түрк тајфалары вә он-ларын һибридләри бөјүк әксәријәт тәшкил едиб.

Латынлар бу басғын-ларын ғырышыны алмағ үчүн бир нечә истиғамәт-дә иш апарыблар: - сәр-һәдләри торпағ сәддләр чәкмәклә мөһкәмләнди-рибләр; Керман вә Алтај тајфалары арасында ни-фағ салмаға мүвәффеғ олублар; Керман-Алтај ит-тифағларынын јаранма-сына мане олублар; бәзи Алтај тајфалары илә итти-фаға кирибләр вә бу јолла сәрһәдләрин мүдәфиәси-ни күчләндирибләр; Кер-ман тајфаларына өз әра-зиләриндә мәскунлашма-ға вә муздурлуғ етмәжә, әкинчиликлә мәшғул ол-маға ичәзә верибләр; Ал-тај-Керман тајфаларын-дан ибарәт муздлу орду јарадыблар.

Бу тәдбирләрин нәти-чәсиндә Рома империја-сында да ики әсрә јахын мүддәтдә нисби олса да сакитлик јарадылбы. Ики әсрлик нисби сакитлик, динчлик дөврүндә Рома империјасы тәдричән варварлашырды /латын-лар керман-ари тајфала-рынын варвар адланды-рылдылар/. Еләчә дә геј-ри-мүтәшәккил олан хыр-да Алтај-түрк тајфалары мүтәшәккил, күчләнмиш Керман тајфалары тәрә-финдән ассимилијасија олунурду. Ди-кәр Алтај-түрк тајфалары исә әкси-нә, мәтинләширди, јет-кинләширди, мүтәшәкки-ләширди вә Авропада апарычы рол ојнамаға башлајырды.

IV әсрә гәдәр Авропа-да керман-ариләрин дәв-ләти олмайыб. О вахта гә-дәр мухтәлиф Керман тај-фаларынын јаратдығлары иттифақлар мүвәггәти ха-рактер дашыјыб, Рома империјасы илә муһариба апармағ мәсәди илә ја-радылбы вә муһарибә гуртардыдан сонра дағы-лыб, парчаланыб. Илк Керман дәвләти исә IV әсрдә вә јәнә дә Авропа түркләринин бирбаша иштиракы илә јараныб...

/Арды вар/

БЕЈНӘЛХАЛГ ТӘШКИЛАТЛАР, ГАРАБАҒ ВӘ БИЗ

Дүнья өлкәләринин тарихи, тәчрүбәси кәс-тәрир ки, өз мустә-гиллијини, арази бү-төлүјүнү горујуб сахлаја билмәјән хал-гы тарих багышла-мыр, онлар кеч-тез тарих сәһнәсиндән силиниб кедир-ләр. Азәрбајҗанын тарпагларына та-рихи бахыш вә онун мүасир арази илә мүҗәссәси вә нисбәти дә гәтиј-јән үрәкәчән дејилдир. Әслиндә бу вәзијәт халгымызын тарихдә аз гала өз ролуну итирмәсинә дәләләт едир.

Дүнјанын сийәси хәритәсинин јенидән чызылдыгы индики шәраитдә Азәрбајҗан халгы бир сыра тәлүјүклү тарихи мәсәләлә-ри: Дәвләт мустәгиллијимизин мөһкәмлә-мәсини, Ермәнистанын Азәрбајҗана гаршы әсассыз арази иддиаларына гәти чаваб вермәји, ишғал едилмиш торпаглары азад етмәји, XX әсрин сонларынын бејнәлхалг мүнәсибәтләринин сәчијәви чәһәти олан бөлүнән халгларын бирләшмәси проблемини өзүнә аид олан һиссәсини тәдричән је-ринә јетирмәлидир.

Бу мәсәләләр хејли мүрәккәб вә чәтин олса да, онлары Азәрбајҗан халгы өзү һәлл етмәлидир. Башғасынын көмәјинә бел бағ-лајыб әрхәјинләшмағ бизи фәләкәтә салар.

Проблемләрини өзү һәлл етмәја гадир олмајән халг асылы вәзијәтә дүшүр... Бу күн Дағлыг Гарабағ мәсәләсини һәллини тамамилә бејнәлхалг тәшкілатларын үми-динә бурахарағ халгы мәлум проблемин

һәллиндән үзүглашдырмаға чалышан рәһ-бәрәләр билмәлидир ки, дипломатија тари-хиндә елә бир факт јохдур ки, ишғала мә-руз галмыш халгын аразиси Бејнәлхалг тәшкілатларын көмәји илә азад олунсун, олсајды 50 илдән артыг торпагларындан дидәркин дүшән Фәләстин халгынын тап-данмыш һүгүглары бәрпа олунарды. Азәр-бајҗан халгы баша дүшмәлидир ки, дүнја-нын гурулушунун дәјишдирилмәсинә аид бүтүн мәсәләлери тарих боју фәвгәлдә-ләр һәлл етмиш, һәлл едир вә едәчәк-дир.

Мән Азәрбајҗанын Бејнәлхалг тәшкі-латларла әмәкдашлығынын әсла әлејһинә дејиләм, әксинә бу әләгәлери бүкүнкү сә-вијәдән гат-гат артыг инкишаф етдирмәк лазымдыр, чүнки ән азы Бејнәлхалг тәшкі-латларын трибунасы Азәрбајҗана һагг сә-сини дүнја ичтимаијәтинә чатдырмағ үчүн вәситәдир. Бејнәлхалг тәшкілатларла әлә-гәләр планлы вә дүшүнүлмүш апарылма-дыр. Бејнәлхалг тәшкілатларын бүтүн сор-ғуларына вахтында вә кејфијәтли чаваблар верилмәли, онлар өлкәмиз һаггында зән-кин мәлуматларла тәмин олунмалыдыр. Бу өлкәмиз вә халгымыз һаггында объектив ин-формасијанын јайылмасына көмәк едәчәк.

Лакин Бејнәлхалг тәшкілатларда Дағ-лыг Гарабағ мүнәгшәсинин мүзәкирәси-нин тәһлил кәстәрир ки, проблемин һәл-линдә Бејнәлхалг тәшкілатлар күчсүздүр-ләр. Азәрбајҗаны чыхылмаз вәзијәтә са-лан, ондан ағыр күзәшләр тәләб едән, бу-ну сүлһ вәдәлери илә изаһ едән бејнәлхалг тәшкілатларын вә онларда тәмсил олунан

һүфүзлу дәвләтләрин Ермәнистаны тәҗә-вүзкәр дәвләт кими танымалары он кениш-мәјдән вермәләри бизи чидди дүшүндүрмә-лидир.

Бүтүн бејнәлхалг тәшкілатлар исә он-ларын олиндә вәситәдир. һәмјә әдһиндир ки, бејнәлхалг мәсәләләрин һәллиндә бәјүк дәвләтләрин ролу данылмаздыр. Онлар мү-бәһисәли вә мүнәгшәли мәсәләләрин һәл-линдә даһа гәтијәтли аддымлар ата биләр-ләр. Лакин тәвәссүф олсун ки, бәзән дүнја-нын ики дәвләти арасында мүбәһисәли мә-сәләләр дикәр өлкәлери тәшвишә салмыр. Дүнја ичтимаијәтинин өз проблемләри ки-фәјәт гәдәрдир. һәрә проблемин һәлли-нә көмәк етмәкдән өз јахасыны мүктәбијә јол-ларла кәнара чәкир. Дүнјанын индики инки-шаф мәрһәләсиндә бәјүк дәвләтләр бу мүнә-гшәләрдән өзләринин мәнәфәләри үчүн истифадә етмәја чалышырлар.

Чох вахт мәнәфәлери Бејнәлхалг нор-малары үстәләјир. Бу күн Бејнәлхалг тәш-килатларын бош-бош вәдләри илә халға диләнчи, гул психолокијасы ашылајанлар билмәлидир ки, халгын мәнәвијәтинин кор-ламағ, гуруруну сындырмағла онлар халгын мүдәфиә олунмағ, шүчаәт кәстәрмәк габи-лијәтини һечә ендириләр. Онда саһиб ол-мағ дејил, башғаларына гул олмағ, гулгул кәстәрмәк һиссләри јарадырлар. Милләтин Милли руһуну өзүнә гәјтармағын јалһыз бир јолу вар, башчылары габаға дүшмәли вә нү-мунә кәстәрмәлидирлар, онларын ишләри илә әмәлләри бир олмалыдыр. Онлар хал-гы өз атрафында бирләшмәја, Вәтән әтра-фында бирләшмәја чәғырмалыдырлар.

Торпагларымыз дүшүнүлмүш системдә заман-заман гопардыларағ, "гајчыланарағ" башға дәвләтләрин аразисинә гатылмыш-дыр. Бүтүн тарихи дәвләрдән удуза-удуза кедән халгы тәһгирләр, ачалмағ вә мәһв олмағ көзләјир. Дипломатија тарихиндә бирчә мисалын сәјләнилмәси чоғ шеји де-јир. Биринчи Дүнја мүһәрибәсинин јекунла-рына һәср олунмуш Парис сүлһ конфран-сында мәғлүб олмуш Алманијанын нүмајән-дә һеј'әти мувафиг сәнади имзаламағдан имтина етдикдә АБШ президенти Вудро Вилсон һирслә демишдир: "Ирәнч һәрә-кәтләри илә Алманлар доғрудан да ахмағ

халгдырлар. Онлар һәмишә лазым олмаја-ны едирләр. Онлар инсан тәбиәтини баша дүшмүрләр".

Сонра о, АБШ нүмајәндә һејәтинин үзвләри илә сәһбәтиндә дејирди: "Амма мән алман олсајдым, бу алчалдычы сәнади һеч вахт имзаламаздым".

Әкәр биз тарихи торпагларымызда ја-шамағ истәјириксә вә бу торпағ бизим мад-ди вә мәнәви тәләбатымызы тәмин едирсә, биз онун тәһлуқәсизлијини да тә'мин етмә-ја чан јандырмалыығ. Халг дүшмәчләрини танымалыдыр. Нифрәтә мәнәббатла дејил, нифрәтлә чаваб верилмәлидир. Халг она гаршы јөнәлдилән хәбислијә, намәрдијә лајигли чаваб вермәлидир. Азәрбајҗан хал-гы өз кәләчәјини јалһыз дүнја вә рекион дәвләти кими көрмәли вә онун уғрунда мү-баризә апармалыдыр. Јалварышларла иш-ғал олунмуш торпаглар азад едилмир, дәв-ләтин һәрби гүдрәти көрүшләрдә, ичләс-ларда дејил, реал ишдә мүәјјән едилир. Елә буна көрә дә аразиси аразисиндән кениш, әһалиси әһалисиндән чоғ итисади гүдрәти итисадијәтиндән күчү олан Азәрбајҗан дәвләти Ермәнистанын тәҗәвүзкарлығы гаршысында өзүнүн сөзүнү дејә билмир, амма инанырығ ки, һәммин күн узағда дејил-дир. Унутмајағ ки, Ермәнистанын тәҗәвүз-карлығына гаршы сарсыдычы зәрбә енди-рилмәзсә, бу Азәрбајҗан дәвләтинин сүгу-тунун вә халгынын мәһвинин башланғычы олар.

Торпағ итириб, дипломатияла лабадан данышмағ гәрибәдир.

Һәзи Агаммадов,
политолог

ПЛОТРУН 1725-чи илдә ЈАЗДЫҒЫ

... Бүтүн өвладларым бир-бириндән сонра Авро-па өлкәләриндә һөкмран олачағдыр. Чүнки Авропа-нын бүтүн дәвләт гурулушу көһнәлмиш вә гочалмыш-дыр. Лакин рус сәлтәнәти инкишаф едир. Биз бу ин-кишафы ағылла тапмыш-ыг. Мән шаһыдакы "вә-сијәтнамә"ми вәсијәт шәклиндә јазырам ки, кә-ләчәк нәсилләримизин әлиндә тәлимат олсун:

"Вәсијәтнамә"си

1738-чи илдә елан едилмишдир

1. Рус дәвләти һә-мишә мүһәрибә мүнәзинәти һазырламалы вә чалышмалыдыр ки, бу һазырлығ Русијанын тәрәғ-гисинә сәбәб олсун.

2. Мүмкүн гәдәр Авропа дәв-ләтләриндән мүһәрибә вахтында һәрби сәркәрдәләр, сүлһ заманы исә елм адамларыны Русијаја чәлб етмәли.

3. Авропа дәвләтләри ара-сында фитнә-фәсад төрәтмәк, зиддијәт салмағ вә бу ишдә онла-рын бири илә әлбир олмағ лазым-дыр. Хүсусилә, алман халгы ара-сындакы иғтишашларда фәал мөв-гә тутмаға чалышмалы, чүнки он-лар бизимлә һәмсәрһәд вә бити-шикдир.

4. Полшада иғтишаш вә гары-шығлығ салмалы, онларын әзил-ларына хәсислик етмәдән рушвәт вериб, дәјәнәтини позмалы, дәв-ләт ишләринә зәрбә уршмалы, Москвадан әскәр кәтириб орада јерләшдирмәли. Әкәр башға дөв-

ләтләр бизим бу тәдбирләримизә ети-раз едәрләрсә, Полшадан бир парча кәсиб, онлара сү-кут пәји вермәли, иш тамам олу-наидан сонра исә о парчаны ке-ри алмалы, рус солдатыны мөһ-кәмләндирмәли.

5. Мүмкүн гәдәр Исвеч, Норвеч өлкәләриндән бир истинад мәнтәгәси әлдә етмәли; Данимар-ка, Исвеч, Норвеч дүшмәнчилик тохуму сәпин.

6. Русија шаһзадаләри һәми-шә Алманија әсилзәдләриндән, һүфүзлу адамлардан, вәлиләрдән, рүтбә саһибләриндән гыз алмағы унутмамалыдыр. Белә гәһүмлүг бизә һәмишә фәјда верәр.

7. Инкилис һөкүмәти илә ити-фағда олуб, әләгани мөһкәм-ләндирир. Чүнки тичарәт ишиндә вә дәвләтин идарә едилмәсиндә бу, фәјда верәр. Кәми гајырмаға кәрәк олан бүтүн ләвазимат он-лардан алыначағдыр. Бу әләгә һәм силаһ, һәм дә кәмичилик үчүн фәјдалыдыр.

8. Русија дәвләтинин һүдуду Авропадан шималә - Балтик дәни-зинә, чәнубдан исә Гара дәнизә

гәдәр олмалыдыр. Буну мүнәфизә етмәк вә рус сәрһәддини кениш-ләндирмәк өвладларымнын вәзи-фәсидир.

9. Русија дәвләтини о заман дүнја дәвләтлә адландырмағ олар ки, онун пәјтахты Асија вә Авропа хәзинәләринин ачары олан Истам-бул олсун. Тез вә јерли-јериндә чалышыб Истамбулун гәрб торпа-ларына саһиб олмағ лазымдыр. Әлбәттә, Истамбула саһиб олан шаһ дүнјада илаһи шаһ олача-ғдыр. Бу мәғсәди һәјәтә кечирмәк үчүн һәмишә Түркия илә Иран арасында фитнә-фәсад төрәтмәк, дава-далаш јаратмағ лазымдыр. Бу ишдә сүнни вә шиә мәзһәблә-ри арасындакы ихтилафлар бәјүк, кәскин силаһ вә басылмаз орду-дур. Русијанын һүфүзуну Асијада галдырмағ үчүн сүнни-шиә ихти-лафлары јахшы бир вәситәдир. Түркия илә Иран дәвләтләри ара-сындакы мүнәзинәти фитнә-фә-садла елә поэмағ лазымдыр ки, онлар бир-бирилә дил тапа бил-мәсинләр. һәм Иран, һәм дә Түр-кияјә Авропа халглары илә тәмәс таппаға имкан вермәмәк. Әкәр бу өлкәләрин мүсәлманлары кез ачыб һүгүгларыны гаисалар, о би-зә бәјүк зәрбә олар. һәм Түркия, һәм дә Иранын дин хадимләрини әлә алмағ вә онлар вәситәсиз сүнни-шиә ихтилафларыны гы-зышдырмағ лазымдыр. Ислам әғидәсини Асијадан узағлашдыр-мағ, христиан дини әғидәсини вә мәдәнијәтини орада чидди тәбиг етмәк, јаймағ зәруридир.

МӘХФИ ГАЛСЫН

Бизим үләмаларымызын бу кү-нә гәдәр дәвләт ишһә мүнәфизә ет-мәси Русија дәвләтинин тәрәғгис-инә мане олмушдур. Мән өз сәләһи-јәт истиглалымы изһар едәрәк онла-ры дәвләт ишиндән ајырдым, руһа-ниләрин дәвләт ишһә мүнәфизә ет-мәсини рәдд етдим. Инди онлар ади бир дәрәчәдә галмышлар вә әл-гол ача билмирләр. Мән буну чоғ бәјүк

зәһмәт баһасына етдим. Руһанилә-рин дәвләт вә милләт ишһәриндән әлләрини ғысалдыб, онлары килсә-ләрдә мөһдудлашдырдым.

Бундан өлаво, чүрбәчүр тәд-бирләр етмәк ки, Иран өлкәси күнү-күндән пулсуз, тичарәтсиз галсын. Хүласә, Ираны һәмишә тәнәззүлә сәғг етмәли, табе һалда сахламағ лазымдыр ки, Русија дәвләти исто-дији вахт ону зәһмәтсиз өлдүрмәја гадир олсун. Амма Түркия дәвләти мәһв олмадан Иранын чаныны ал-мағымыз мәсләһәт дејилдир.

Күрчүстан өлкәси Гафғаз хәтти-нин, јәни Иранын шаһ дамарыдыр. Русијанын тәсәллүт нештәри һәммин дамара јетишәрсә, филфөвр үрөји-нин зоиф ганы ачылачағ вә ону елә биһал едәчәкдир ки, мин Әфлатун дирилиб кәлсә до ону ислаһ еләјиб сағалда билмәз. О вахт Иран өлкәси Русија падашларына дово кими мү-ти олачағдыр вә Түркиянин ахырын-чы шәләси сәночәкдир.

Мәдди еһтијачлар зонасы олан Түркиянин ишини гуртардыгдан сонра Ираны чәтинлик чокмәдән мәһв етмәк вә башыны кәсмәк мүм-күн олар. Она көрә до сиз кәрәк вах-ты фәвә етмәдән Күрчүстаны вә Гафғазы зәбт вә ишғал едиб Иранын дахили хадимләрини өзүнүзә хадим вә мүти едәсиниз. Ондан сонра Фин-дистана гәсид етмәли. О мөһләкәт чоғ бәјүк вә кениш бир тичарәт јер-индир. Ораны олә кесирмиш олмалы. Инкиләр вәситәсизлә һасил олун-дуғ пул вә кәлир зәвәлхиндән чоғ Фин-дистанда ихрач олунур. Финдиста-

нын ачары Түркиянин пәјтахтыдыр. Не гәдәр бачарырсынызсә, Гырғыз, Хивә вә Бухара сәһралары тәрәфин-дән ирәзиләјин ки, мәғсәдиниз сизә јахынлашсын. Вахт итирмәјин, ејни заманда тәләсмәк вә әчәлә јетмәк-дән имтина едир.

Австрија дәвләти илә заһирдә дост олмалы; елә бир тәдбир көр-мәк лазымдыр ки, Алманија вә Австрија кет-кәдә олдан дүшүсүнләр. Түркияни Австријадан ајырмали, бу шәртлә ки, Австрија бу јолдашығ-

дан /бизимлә олан јолдашыгдан/ фәјда һасил едә билмәсин. Бу ишдә ики јол вар: бири Австријаны башға бир тәрәфдә мәшғул, бири дә Австријаја Түркия торпагларындан елә бир парча вермәли ки, онун ке-ри алынмасы асан олсун.

10. Јунанларла сүлһ вә достлугла рәфтар етмәли. Мүнә-рибә заманы онлар сизә имдәд едәрләр. Чүнки јунанлар һәмишә Түркияјәдән зәрәр көрүшләр.

11. Исвеч, Норвеч, Түркия вә Ираны, Полшаны истила ет-дикдән сонра Италија вә Франса илә муттағиг олуб, әләгәјә ки-рин. Әкәр онлардан һеч бириси достлугунузу гәбул етмәзсә, он-да бир вәситә илә о јер вә әја-ләтләри мәһв единиз. Бу јерлә-ри әлә кечирдикдән сонра дүнја һөкмраны оларсыныз.

12. Әкәр јухарыда гејд олу-нан өлкәләрдән бири мүһәрибә-нин гәбул етмәзсә, елә бир тәд-бир көрүн ки, бу ики һөкүмәтин /Франса вә Италија/ арасында фитнә-фәсад вағе олсун. Бу вәчһлә кет-кәдә онлардан бири арадан көтүрүлүб бәрбад олар. Галан һөкүмәтләри тарач едиб зәһмәт чәкмәдән бүтүн Авропа үзәриндә һөкмранлығ едәрси-низ. Ишин ахырында сәир өлкә-ләрини һамысыны өз мәмләкәти-низә илһағ едиб, дүнјаја саһиб оларсыныз.

"Дирилик" журналы,
1916-чы ил.

◆ НЕФТЧАЛА

Нефтчала район Ичра
Һакимијетинин Башчысы
Әбүлфәз АҒАЈЕВ

Һәм 9, 2 милјон АБШ доллары һәм миндә вәсаит Һојулмағла һорчинсли балығларын чохалдылмасы илә мәшғул олачағ заводун тикинтисинин планлашдырлмасы, бинанын бунвәрасинин Һојулмасы буна сүбүтдүр. Бу завод һојинки Нефтчалада, о чүмләдән әтраф әразиләрдә балығчылығын инкишафна бәјүк тәһсир кәстәрәчәкдир.

Районда јени асфалт заводунун истифадәјә верилмәсинин нәтижәсидир ки, Нефтчала-Холғарабучағ-Шорсулу, Салјан-Нефтчала јолларында дәвләт сәфијәли тәмир ишләри кәрулмүшдүр.

Ичра башчысы тәһсил ислаһатларыны әсас тутарағ тәһсил диггәт мәркәзиндә сахлајыр вә кәләчәк нәслин савадлы олмасы принципинә тәләбкарлығыла јанашыр. Дәвләт Тикинт Комитәси района 15 милјон манатлығы мәктәб

на даир Дәвләт Актлары алынмағла Галан 2, 145 айләјә верилчәк. Дәвләт Актлары, тәкчә Узунбабалы јерли аграр-ислаһат комиссијасы истисна олмағла, Дәвләт Торпағ вә Хәритәчәкмә Комитәсинин компүтер мәркәзиндә ишләнилир вә јахын күнләрдә мүнкијәтчиләрә јарланаҗағдыр.

Аграр ислаһатлар кәнд тәсәруфатынын ајры-ајры сәһәләриндә өз бәһрәсини вермәкдәдир. Өтән ил тахылчылығыла мәшғул олан торпағ мүлкијәтчиләри јарадылмыш имканлардан истифадә едәрәк әввәлки илә нисбәтән 9, 3 мин тон чох тахыл истәһсал етмишләр. Әһали арасында апарылан изаһатла әлағәдар инициаллә мугәјисәдә 177 һектар чох, јени 5193 һектар сәһәдә памбығ әкилмишдир.

Районда һејвандарлығын инкишафы үчүн һејли ишләр кәрулмүшдүр. 2000-чи илин јекунуна кәрә, гарамалын сајы 28465 баш, даварларын сајы исә 56672 баш олмушдүр. Әввәлки иллә мугәјисәдә гарамалын сајы 176 баш вә даварларын сајы 1200 баш артмышдыр. Районун һејвандарлығы мәһсулларына олан тәләбатлары там едәнилмишдир.

Районда Һыса заман әрзиндә социал-игтисади инкишафла бағлы кениш програм һазырланмышдыр. Бу програм һејата кечирилиндән сонра район әһалисинин шәрәити һејли јажылашаҗағ.

Нефтчалада бу күн социал-игтисади инкишаф планына ујғун ириһәкмәли ишләрин кәрулмәсинә башланылмасы районун кәләчәји барәдә һикмәт данышмаға имкан верир. Бу плана ујғун оларағ артығ районун өз тәләбатыны едәмәк үчүн бир газ гүјүсүнүн "АНШАД-ПЕТРОЛ" Мүштәрәк Нефт Мүәссисәси тәрәфиндән газылмасы нәзәрдә тутулуб ки, бунунла да район әһалисинин газ ала тәләбаты едәниләчәк.

Районда ишсизлијин арадан Һалдырылмасы үчүн дә һејли ишләр кәрулүб. Белә ки, Јод-Бром заводу, Банкә Балығ Комбинаты, Балығартырма заводу там истәһсал күчү илә ишләсә, тәһминән 3000 нәфәр район вәтәндашы ишлә тәмин олунаҗағ.

Торпағ мүлкијәтчиләри 29971 һектар сәһәјә пәјызлығы тахыл әкилмишдир ки, бу да әввәлки илдәкиндән 10381 һектар артығдыр. Бу ил "Нефтчала Памбығ" Ачығ Типли Сәһмдар Чәмијәти илә мугәвила бағлајырлар.

Районда һәр бир сакин инаныр ки, бәлкәнин зәңкин нефт вә газ еһтијатлары, дәниз сәрвәтләри, бәрәкәтли торпағы әһалинин даһа јажшы јашамасына зәмин јарадаҗағ.

Инанырығ ки, Нефтчала району Азәрбајҗанын дүня игтисадијјатында интеҗрасија едилмәси јолунда мүһүм аддымлар атаҗағдыр.

Нефтчалада кечирдијим күнүмү хош дүјүларла баша вурдум. Халғ вә Вәтән гаршысында хидмәти олан бу инсандан ајрылмағ доғрудан дә чәтин иди. Вәзифәсиндән, тутдуғу мөвҗејиндән асылы олмајарағ даһа чох инсанлары дүшүнәи Әбүлфәз АҒајев: "Чох сағ олу!" - дејиб ајрылдым.

Танры көмәјиниз олсун!

◆ САЛЈАН

ЧӘНУВ БӨЛКӘСИНИН ГАПЫСЫ

Салјан шәһәри һәр биримизә сазы, сөзү илә јажшы танышдыр. Чүнки, сазлы-сөзлү бир дијара бәнзәјән Салјан шәһәри ашығлар дијарыдыр. Нәинки сазлы-сөзлү бир дијардыр вә ејни заманда, шәр-сәнәт дијарыдыр. Бу күн доғрудан да Салјандан данышмамағ, онларын шәр сәнәтиндән сәһбәт ачмамағ гејри-мүмкүндүр. Сон илләрдә Салјанда кәрулән гуручулуг ишләри шәһәрин јенидән абадлашдырылмасына сәбәб олду. Салјанда апарылан гуручулуг ишләри шәһәрин јенидән көзәлләшмәсинә кәтириб чыхартды. Белә ки, Салјанда кәрулән ишләр һағгында данышмағ үчүн Салјан районунун ичра башчысы Јусиф Әләкбәровлә кәрушдүм.

Јусиф мөәллим билдирди ки, мән Салјан шәһәринә аз бир мүддәтә тәјин олунсам да, бүтүн диггәтими Салјан шәһәринин абадлашмасына, инсанларын кәдиш-кәлишинин асанлашмасына шәрәит јаратмышам. Ону да гејд едим ки, Салјан ашығлар дијарыдыр. Сөз-сәнәт дијарыдыр. Салјанда мәдәнијјәт, инчәсәнәт сәһәсиндә дә һејли ишләр кәрумүшүк. Бу күн доғрудан да фәхрлә дејә биләрәм ки, һазырда шәһәрдә мәдәнијјәт шөбәсинин табечилијиндә бир мәдәнијјәт еви, бир гәсәбә мәдәнијјәт еви, 14 кәнд мәдәнијјәт еви, 5 шәһәр, 25 кәнд клубу, 5 автоклуб, 1 мәдәнијјәт вә истиратлар паркы, 1 тарих-дијаршунасылығ музейи, 1 рәсм галерејасы, 1 инчәсәнәт мәктәби, 1 ушағ мусиғи мәктәби, 1 мәркәзи район китабханасы шәһәрин әһалисинә хидмәт едир.

Салјанда фәалијјәт кәстәрән өзфәалијјәт коллективи илә јанашы, республикамыздан чох-чох узағларда шөһрәт тапан "Чәнки" халғ коллективинин тез-тез һазырладығы концерт програмы илә марағлы чыхышлар етмиш, тамашачы аудиторијасынын дәрин рағбәтини газанмышдыр.

Салјан шәһәриндә фәалијјәт кәстәрән "Маһирләр" халғ ансамблы илә јанашы, "Һүнәр", "Күзкү", "Кәнчлик" еләчәк дә "Күр" ашығлар ансамблы фәалијјәт кәстәрир. Белә ки, јажын күнләрдә "Чәнки" халғ коллективи. Ашығ Пәнаһ адына "Күр" ашығлар ансамблы 9 апрел 2000-чи илдә Бакы шәһәриндә кечирилән "Китаби Дәдә-Горгуд-1300" шәнликләриндә уғурла чыхыш едәрәк мөһтәрәм Президентимиз һејдәр Әлијевин тәшәккүрүнү алмышлар. Салјан районунун инчәсәнәт коллективләри Бакы шәһәриндә һејдәр паркында, Азәрбајҗан Милли Телевизијасында, мүхтәлиф бајрам вә ел шәнликләриндә фәал иштирак етмишдиләр.

Кәрулмүш бу наилиј-

јәтләрдә Азәрбајҗан Республика Мәдәнијјәт Назирлијинин, еләчәк дә назир Полад Бүлбүл оғлунун бәјүк әмәји гејд едилмишдир. Белә ки, шәһәр әһалисинә хидмәт кәстәрән мәдәнијјәт сәһәләринин биналары мәдәнијјәт шөбәсинин балансына верилмишдир. Онда да гејд етмәк јеринә дүшәр ки, шәһәрдә мәдәнијјәт објектләринин һорунмасы үчүн кәзәтчи штатлары нәзәрдә тутулмушдүр.

Игтисади чәтинликләрә бахмајарағ, техникә абаданлығылары, концерт кејим кәстүмләры, мусиғи аләтләри, диқәр ләззәти ләвазиматлар даһили имканлар һесабына елдә едилди.

Белә ки, шәһәрдә кәчирилән хатирә кәчәләринин тәшкилиндә мәдәнијјәт шөбәсинин бәјүк әмәји вардыр. Белә кәчәләрин бириндә таныммыш мүғәнни-мөәллим, тарзән мәрһум Гулу Әскәровун адына дашыјан инчәсәнәт мәктәбиндә мәктәбин гармон мөәллими олмуш Әфлатун АҒајевин хатирәсинә һәср едилмишдир. Мәрһумун мәзары үзәринә күл-чичәк дәстәләри гојулдуғдан сонра хатирә кәчәси башламышдыр. Ону да гејд едәк ки, бу јажыларда Гулу Әскәров адына инчәсәнәт мәктәбинин 40 иллији, Ә. һүсәјнзадә адына Тарих Дијаршунасылығ Музејинин 20 иллији, кәркәмли ашығ Пәнаһ Пәнаһовун 75 иллији, "Чәнки" халғ коллективинин 25 иллик јубилејләри гејд олунаҗағ. Бу ишләрин һәјата кечирилмәси үчүн башлыча амил вәсаитин олмамасыдыр.

Бүтүн чәтинликләрин олмасына бахмајарағ, Салјан мәдәнијјәт евинин ишчиләри чалышыр ки, кәчирилән һәр бир тәдбир шәһәр әһалисинин хатириндә һәмишә һөрмәтлә јашансын.

Сәһифәни
Севда Исрафилова һазырлады

УҒУРЛАР ҲӘМИШӘ СЕВИНЧ КӘТИРИР

Зараһат дүнјамызын ағрылы-ачылы күнләриндә һәр бир Азәрбајҗан вәтәндашы хидмәт етдији халғынын мәһәббәтини газанмалы, Азәрбајҗанымызын кәләчәји наминә гаршысына Һојулан һәр бир вәзифәни ләјигинчә јеринә јетирмәлидир. Һағгында сөз ачаҗағым мусәһибим мәһз бу гәбилдән олан инсанлардандыр. Сәһбәтә башламаздан өнчә кәлин онун кәчдији мәнәлы өмүр јолуна Һыса сәјәһәт едәк:

Әбүлфәз АҒајев 1957-чи илдә кәндли аиләсиндә анадан олуб. Москва Кәнд Тәсәруфаты Институтуну, Социал Идарәетмә вә Политалокија Институтуну би-тириб. Игтисад елмләри наминәдидир. Әмәк фәалијјәтинә фәһлә кими башлајыб. 2000-чи илин ијулунда өлкә президенти һејдәр Әлијевин сәрәнчамы илә Нефтчала район Ичра Һакимијәтинин башчысы тәјин едилиб. Аиләлидир. Бир өвләд атасыдыр.

Әбүлфәз мөәллим мәсул вәзифәни мөвәфәғијјәтлә ичра едир. Доғрусу, мән ону елә бу чүр дә сада, мөһрибан бир елм адамы кими тәсәввүр едирдим. Гәбулуна кәлән адамлары хусуси гәјғы вә инсан-пәрвәрликлә гәбул етмәси мәтбуатда кәдән јазылардан мөлум олса да, мәһз бунун шәхси шәһиди, мүшәһидәчиси олдум.

Әбүлфәз АҒајев ишләдији бу аз мүддәт әрзиндә һуманистлији, өз зәһмәти илә пиллә-пиллә учалан инсан кими Нефтчала чәмаатынын етимадыны газанмышды. һамы онун һағгында үрәкдолусу сәһбәт ачыр.

75 мин нәфәр әһалиси олан Нефтчала району Салјанын тәркибиндә олуб, 1973-чү илдән мүстәгил район статусу газанмышды.

Нефтчала инди абад, јарашығы шәһәрә чеврилиб. Бура Хәзәрлә Күрүн говушугунда јерләшдијиндән дәнизин вә чајын Һијмәтли сәрвәти олан күрү, нәрә балығы Нефтчаланы узағларда да таныдыб вә мөһсулдар нефт, газ јатағлары, бол памбығ вә тахыл истәһсалы районун инкишафына тәкан вермишдир.

Нефтчала һәм дә сәнајә районудур. Бурада Јод-Бром заводу, Һ. Тағыјев адына Банкә Балығ Комбинаты, "АНШАД-ПЕТРОЛ" Мүштәрәк Нефт Мүәссисәси, "Ориад" Бүтәв Системли Нохур вә Балығ-Әмтәв тәсәруфатлары фәалијјәт кәстәрир. Сәнајенин инкишафы үчүн мүһүм ишләр кәрулүр. Тәһми-

аваданлығы вериб. Тәһсил назири М. Мәрданов мәктәбләрә 9 милјон манатлығы тәдريس ләвазиматы бағышлајыб, ләғв олунмуш Сәнајә Техникумунун Әли-Бајрамлы район филиалынын фәалијјәти јенидән бәрпа олунуб. Кечмиш колхозларын идарә биналары әвәзсиз оларағ мәктәбләрә верилиб. Мәктәбләрдә вә бағчаларда истилик системләри гәјдәја салыныб.

Районда торпағ ислаһаты баша чатдырылыб. Әввәлләр 16 колхоза мәхсус торпағлар пүшкәтмә јолу илә јени мүлкијәтчиләрә јарланыб. Торпағ ислаһаты нәтижәсиндә 39, 578 һектар сәһә 34, 123 нәфәрә, јажуд 8134 айләјә верилиб. 12 тәсәруфатда нағд мүлкијәт һүғуғу-

◆ НАЧЫГАБУЛ

ИСЛАХАТЛАР
ЮЛУНДА

Начыгабул районунун чох гəдим бир тарихи вардыр. Гəдим вахтларда индики Начыгабул адланан районда нəчч зијарəтинə кедən карванлар дајанар, истираһəт едєр, зијарəтдєн гəјытдыгда исə јенə бурада мєскєн салар, сонра єз ев-ешиклəринə дєнəрмишлєр.

Бєли, "нəччин гəбул олсун" сєзүндєн јаранан сєз инди Начыгабул районунун адыны дашыјыр.

Начыгабул району Азєрбајчанын чəнубунун Муған бөлкəсини тəшкил едир. Бу районда тəсəррүфатчылыг вə дəмир јол хəттинин олмасы район үчүн əлверишли шєраит јарадыр. Əһалиси 60 мин нəфərə јахындыр. 1990-чы илдєн бəри мустəгил район кими танынмышдыр. Танындыгы күндən зəһмəткеш инсанларынын сəји нəтичəсиндə тəсəррүфатчылыгдə наилијəтлєр əлдə олунмушдыр. Бу районда тахыл истəһсалы сон кəстəричилəрдə 25-28 сəнтнєрə чəтмєшдыр. Бу да, əл-бəтти, бу торпаглар үчүн бəјүк кəстəричидир. Əкєр тахыл варса, дəмəли чəрək вар, чəрək варса, инсанларын јашајышы, рифаһы гəнєєдичидир.

Районда абадлыг ишлєри илə бағлы јашлы нəсил үчүн истираһəт паркы тикилмишдир.

Районун абадлашдырылмасы үчүн коммунал мұəссисə вə онун тєркибиндə фəалијəт кəстəрєн дəмир јолу евлəринə хидмəт едєн хусуси коммунал шєбєнин биркə фəалијəти мəгсəдə ујғун һєсаб олунуб. Хəстəхана бинасы күнүн сəвијəсинə чаваб вєрмєдијинə кєрə, јени бинанын тикинтиси башлајыб. Əһалинин газла тəмин олунмасы үчүн əлвəв газ чəкилиши ишлєри баша чəтмəг үзрəдир. Районда 88 шəһид аилəси вар.

Рəһбərлик шəһид аилəлəринин имтијазларынын јєринə јєтирилмєсинə даһа јахындан кəмєклик кəстєриб.

Бєлє ки, бурада Шəһидлєр фонду јарадылыб.

Шəһидлəрин ады охудугу мəктəплərə вєрилиб

Бабајев Фирудин Əли оглу ичра башчысы тəјин олдугу күндən районда кəнч нəслин тєрбијəсини јуксəк сəвијəдə олмасы үчүн тəдбирлєр планы һəјата кєчириб.

Бабајев Фирудин Əли оглу 1951-чи илдə Əли Бəјрамлы шəһəриндə анадан олуб. Кəнчə Кəнд Тəсəррүфаты Академијасынын аа Ваки Дəвлəт Сосиал Идарəтмə вə Политолокија Институту-

ну битириб.

Илк эмəк фəалијəтинə Сабирабад районунда аграр-сəнајє тəсəррүфатынын рəһбəri кимн башламыш, сонра доғма Начыгабул районунун Аграр-Сəнајє Шəбəсинин сəдр мұавини ишлəмишдир. 2000-чи илин 18 декабрында һөрмəтлн президенти миз чəнаб һєјдєр Əлијевин сэрэнчамы илə Начыгабул району Ичра һакимијəтинин башчысы тəјин олмушдур.

Тəрбијə тəһсилдєн башлајыр, дєсəк јєринə дүшєр. Районда Ичра һакимијəтинин башчысынын хусуси тапшырыгы тəһсилин мəһкəмлəндирилмəsi, јени тəһсил ислаһатларына ујғун иш мєтуду апарылмасы район Тəһсил Шəбəсинин гаршысында мəгсəд гəјүлмушдур.

Сосиал саһадə индики чəтин вəзијəтдə рифаһын јахшылашдырылмасы истигамəтиндə Начыгабул районунда Ичра Башчысы Фирудин Бабајевин рəһбərлији илə мəгсəдли тəдбирлєр нəзирлəйр вə һəјата кєчириллєр. Районда əһалијə јени иш јєрлəринин ачылмасы, онларын рифаһын јахшылашдырылмасы үчүн бүтүн имканлар сəфəрбєр олунмушдур.

Районда əсас мəгсəд имканлы ширкəтлəрин јєрлəшдирилмєсидир ки, јени иш јєрлəринин олмасына шєраит јарадачəг.

Начыгабул районунда 23 бəлєдијə фəалијəт кəстєриб. Нəр бир бəлєдијə үзəринə дүшєн мəсулијəти лəјигинчə һəлл едир вə єз иши илə өзүндə даһа јени дөнүш јарадыр.

Банк əмəлијəтлары артыг баша чəтмєшдыр. Районда 7 феврал имəчлији кєчирилирди ки, абадлыг ишлəринин апарылмасы буна бир даһа сүбүт иди. Ағачлара гуллуғ, онларын дибинин шумланылмасы, будагла-рын буданмасы вə, с хєјли чанланма һисс олунурду.

Кəлəчəкдə Начыгабул районун даһа инкишафы үчүн районда Тохучулуг фабрикинин, Тəсəррүфатчылыгынын инкишаф јолларыны арашдырыб ахтармағ, инсанларын күзəраныны јахшылашдырылмасы үчүн Ф. Бабајев əлиндən кəлєни едир вə буну да өз вəзифə борчу һєсаб едир.

Начыгабул əһалиси илə кəрүш заманы һамы Ф. Бабајевин ишлəриндən фəрəһлə данышыр, кəлəчəк ишлəриндə исə она уғурлар дилəјирдилєр.

Биз дə өз нєвбəмиздə Начыгабул Ичра һакимијəтинин башчысына уғурлу вə јени-јени ахтарышлар арзулајырыг.

СЕВДА

Сүрүчүлүк вəсигəsi алмағ вə ја дəјишмəк истəјєн нəр бир шəхс əвəлчə сағламлыг һағгында арајыш тəғдим етмəлидир. Бунун үчүсə тибби мұајинəдєн кєчмəк лəзымдыр. Бакы шəһəриндə мəркəзлəшдирилмиш гəјдада Инглаб күчəсиндə јєрлəшєн сүрүчүлəрин тибби мұајинə мəркəзиндə һəјата кєчирилир.

Тибби мұајинəдєн кєчмəјин чəтинликлєри, сүни јарадылан əнкəликлєр јолу бура дүшəнлєрə јахшы бəллидир. Бакы шəһəринин мұхтəлиф јєрлəриндən, нєчə-нєчə километр узаклыгдə јєрлəшєн гəсəбəлəриндən сағламлыг һағда арајышы алмағ үчүн бу мəркəзə кəлмəјин зəруријəти һансы мəнтигə сығыр? Ахы, əвəллєр олдуғу кими, сағламлыг һағда арајышы вəтəндəшын јашадығы районун хусуси поликлиникасындан да алмағ оларды.

Бєлə олсајды, инсанлар артыг кет-кəлдən, узун нєвбəлəрдən азад олардылар.

Əкєр бүтүн проблемлєр адл чəкилєн мəркəздə һəлл олунсајды, дəрд јарыады. Бурада тибби мұајинə кєчєр-кєн шəһəрин башга сəмтлəриндə јєрлəшєн психотрија вə нєркəлəји диспансєрлəрин-

мұајинə үчүн јахшы шəраитин олдуғуну, адам-лара јүксəк диггəт кəстєрилдијини бизə сүбүт етмəјə чалышырды. Оун сөзлəринə кəрə, тəсəррүфат һєсаблы бу тибб очагында хидмəт һағгы чəми 40000 манатдыр,

һаннын јары гиймəтини əдмəлидирлєр.

Бєлə чыхыр ки, Азəрбајчан Республикасынын "Шəһид аилəлəринə, мұһарибə əлиллəринə вə вєтəранлара едилєн күзəштлєр һағгында" Гану-ну вə республика Прези-

СҮРҮЧҮЛƏРИН ТИББИ МҰАЈИНƏ МƏРКƏЗИНДƏ НƏЛƏР БАШ ВЕРИР?

дєн да учотда олуб- олмамағ һағда арајышлар кəтирмəк лəзым кəлир. Һансы ки, артыг кет-кəлин гаршысыны алмағ үчүн мұасир компүтер дөврүндə гəјдијəт-мəлуматларыны да мəркəзлəшдирмəк оларды.

Бу вə ја дикєр марағ доғуручу суалларла Мəркəзин баш һəкимн Мəм-мəd һəкимə мұрачиəт етдик. О исə јашыл јарпағ Voleđi сигаретини ширинширин сүмүрə-сүмүрə мəркəздə хидмəтин дүз-күн гурулдугуну, тибби

имкансыз адамлардан, мұһарибə вєтəранларындан, өз сөзлəри илə дєсəк, "јетим-јесирдєн" нєч бир хидмəт һағгы алынмајыр.

Лакин мұшаһидəлəримиз там əксини сөлəјирди. Буну мəркəзин кассасынын јанында дивара јапышдырылмыш еландан да охумағ олар: "Јалныз əлиллєр хидмəт һағ-

дєтинини мұвафиг Фəр-мани Мəммəd һəкимин рəһбərлик етдији мəркəздə һəјата кєчирилмəјир.

Тəссүф, чох тəссүф.

АЈДЫН

ГЕЈД: Мəвзвја
гајыдачағыг.

ЈОЛ НƏРƏКƏТИ ГƏЈДАЛААРЫ ƏЛƏЈИНƏ ОЛАН ИНЗИБƏТИ ХƏТАЛАР

МАДДƏ 151
Нəглијəт вəситəлəринин сүрүчүлəри тəрəфиндən јол нəрəкəти гəјдаларынын пəзулмасы

151. 1. Јолда мұајєн едилмиш нəрəкəт сүрəтинин 10-30 км/саат һəддиндə ашылмасына, јол нишанларынын вə јолларын нəрəкəт һиссəсинин ишарəлəринин тəлəблəринə риəјəт едилмєсинə, јакуд нəглијəт вəситəсинин јолларын нəрəкəт һиссəлəриндə јєрлəшдирилмєсинə вə ја пијда кечидлəринин кечилмєсинə, һабелə етмə, маневр етмə, јол ажычыны кєчмə, арамəсəфəси, дајанма вə дурма, једəјə алма, јүк дашыма, ишыг чилəзларындын, сəс сигналларындын, тəһлүкəсизлик кəмəрлəриндən вə мотодобилгəлəрдən истифадə, сүрмə тəлими кечмə гəјдаларынын пəзулмасына, нəглијəт вəситəлəриндən бəјыра нəр һансы əшја атмаға кєрə -

минимум эмəк һағгы мəблəғинин үч мислиндən сəккиз мислинəдєк мигдарда чəримə едилир.

151. 2. Светофорун вə ја низамлајычынын гадағанедики ишарəsi вєрилкєн нəрəкəтин давам етдирилмєсинə вə јакуд 3. 1. "Кириш гадағандыр", 3. 2. "нəрəкəт гадағандыр" јол нишанлары тəлəблəринин вə ја сєришин дашыма гəјдаларынын пəзулмасына, һəмчинин хусуси сəс, гырмызы вə ја кəј сəјрышан ишыг сигналы вєрєн, кечид үстүлүјү һүгүгүнə салык олан нəглијəт вəситəлəринə јол вєрилмєсинə кєрə -

минимум эмəк һағгы мəблəғинин беш мислиндən он ики мислинəдєк мигдарда чəримə едилир.

151. 3. Јолда мұајєн едилмиш нəрəкəт сүрəтинин 30 км/саат һəддиндən артыг ашылмасына, дəмирјол кечидлəринин кечилмə гəјдаларынын пəзулмасына, гəзə шəраитинин јарадылмасына, јени нəрəкəтин башга иштиракчыларынын сүрəти вə нəрəкəтин истигамəтини мəмбүри дəјишмєсинə сəбəб олан пəзултулар тєрəдилмєсинə, јакуд Азəрбајчан Республикасынын мұвафиг ичра һакимијəти органы əмкəдашынын нəглијəт вəситəсини сағламағ тəлəбинин јєринə јєтирилмєсинə кєрə -

минимум эмəк һағгы мəблəғинин сəккиз мислиндən он беш мислинəдєк мигдарда чəримə едилир.

151. 4. Нəглијəт вəситəсинин алкоғолдан, наркотик вəситəлəрдən вə күчлү тəсир кəстəрєн дикєр маддэлəрин истифадə олунмасы нəтичəсиндə сəрхəш вəзијəтдə идарə едилмєсинə вə ја нəглијəт вəситəсини идарə етмəк үчүн она саһиблик һүгүгу олан шəхс тəрəфиндən сəрхəш вəзијəтдə олан шəхс вєрилмєсинə кєрə -

минимум эмəк һағгы мəблəғинин он ики мислиндən ијирми беш мислинəдєк мигдарда чəримə едилир.

151. 5. Бу Мəчəллəнин 151. 2-чи, 151. 3-чү, 151. 4-чү маддэлəриндə нəзəрдə тутулмуш хəталар ил əрзиндə инзибати тəнбєһ алмыш шəхс тəрəфиндən тəкрар тєрəдилмєсинə, јени 10 вə даһа чох чəримə балы топламасына кєрə -

физики шəхслəрин нəглијəт вəситəлəрини идарə етмəк һүгүгу бир илəдєк мұддəтə мəһдудлашдырылар.

151. 6. Бу Мəчəллəнин 151. 1-151. 4-чү маддэлəриндə нəзəрдə тутулмуш хəталар нəтичəсиндə зəрəр чəкєн шəхсин сағламлығна јүнкүл бəдєн хəсəрəтинин јєтирилмєсинə кєрə -

минимум эмəк һағгы мəблəғинин ијирми беш мислиндən гырх мислинəдєк мигдарда чəримə едилир вə ја нəглијəт вəситəлəрини идарəтмə һүгүгу бир ил-дєн ики илəдєк мұддəтə мəһдудлашдырылар.

151. 7. Бу Мəчəллəнин 151. 1-151. 4-чү маддэлəриндə нəзəрдə тутулмуш хəталар нəтичəсиндə зəрəр чəкєн шəхс мадди зəрəр вєрулмасына кєрə -

минимум эмəк һағгы мəблəғинин ијирми беш мислиндən отуз беш мислинəдєк мигдарда чəримə едилир.

МАДДƏ 152
Нəглијəт вəситəлəрини идарəтмə һүгүгу олмајан шəхслəр тəрəфиндən нəглијəт вəситəлəринин идарə едилмəsi

152. 1 Нəглијəт вəситəсини идарə-етмə һүгүгу олмадан нəглијəт вəситəсинин идарə едилмєсинə вə ја нəглијəт вəситəсинə саһиблик һүгүгу олан шəхс тəрəфиндən нəглијəт вəситəсини идарə етмəк үчүн идарəтмə һүгүгу олмајан шəхсə вєрилмєсинə кєрə -

минимум эмəк һағгы мəблəғинин он ики мислиндən ијирми мислинəдєк мигдарда чəримə едилир.

152. 2. Нəглијəт вəситəсини идарə-етмə һүгүгу олмадан алкоғолдан, наркотик вəситəлəрдən вə ја күчлү тəсир кəстəрєн дикєр маддэлəрин истифадə олунмасындан сəрхəш вəзијəтдə нəглијəт вəситəсинин идарə едилмєсинə кєрə -

минимум эмəк һағгы мəблəғинин он беш мислиндən отуз мислинəдєк мигдарда чəримə едилир.

152. 3. Бу Мəчəллəнин 152. 1-чи, 152. 2-чи маддэлəриндə нəзəрдə тутулмуш хəталар ил əрзиндə инзибати тəнбєһ алмыш шəхс тəрəфиндən тəкрар тєрəдилмєсинə кєрə -

минимум эмəк һағгы мəблəғинин ијирми мислиндən отуз беш мислинəдєк мигдарда чəримə едилир.

152. 4. Бу Мəчəллəнин 152. 1-чи, 152. 2-чи маддэлəриндə нəзəрдə тутулмуш хəталар нəтичəсиндə зəрəр чəкєн шəхсин сағламлығна јүнкүл бəдєн хəсəрəтинин јєтирилмєсинə кєрə -

минимум эмəк һағгы мəблəғинин отуз мислиндən гырх мислинəдєк мигдарда чəримə едилир.

152. 5. Бу Мəчəллəнин 152. 1-чи, 152. 2-чи маддэлəриндə нəзəрдə тутулмуш хəталар нəтичəсиндə зəрəр чəкєн шəхсə мадди зəрəр вєрулмасына кєрə -

АЗƏРБАЙҖАН РЕСПУБЛИКАСЫ МИЛЛИ МƏЧЛИСИННІН ҮЗВУ, МИЛЛƏТ ВƏКИЛИ ЧƏНАБ ИЛҺАМ ƏЛИЄВƏ

Сурəти: "Бабадаг" иттифак-сигаси, нугуг
гəзетинин баш редактору Елдар БƏЛЛƏРӨГЛУНА

Губа рəйону Владимировка кəнд сакинлəri
Бабаев Маисур, Бахышов Исмайл
вə гəјрилəri тərəфиндən

МУРАЧИƏТ

Бизим мурачиєтимиз торпаг ислаһаты илə əлагəдər,
ганунсуз апарылмыш торпаг бөлкүсү һаггындадыр.

1996-чы илдə мөһтəрəм президентимиз һəјдər Əлир-
за оглу Əлиев чəнаблары торпаг ислаһаты илə əлагəдər
фəрман вермишдир вə буна əсасən мəним беш баш аилə
үзүмə 01. 60 һа баг саһəsi верилди, багын ағачларынын
дөвлəт функциясы дəјəриндə гижмəти /эмлакым олмады-
ғына кəрə/ 560 мин манат мəблəгиндə өдəтдирилди. Со-
ра исə Јерли Аграр Ислаһат Комиссиясынын сəдри Гəдир
Пашаевин кəстəриши илə баг саһəsi мəндən алыныб
башгасына верилди ки, бөлкү дүзкүн апарылмајыб. Бөл-
кү јенидən, пушкатма илə апарылачак вə буна əсасən
АзəрбајҖан Дөвлəт Торпаг Мүлкіјјəти һаггына даир Актлар
верилчəк.

Пушкатма кəчирилди, Дөвлəт Торпаг Актлары 1998-чи
илдə Губа рəјон Торпаг Шəбəсинə кəтирилди, елə ки, кəнд
чамаатына пəјланмаға башланды, Гəдир Пашаев хəбər
тутду вə рəјон Торпаг Шəбəсинин мүдирі Мəммədов Хан-
мəммəd чəнабларынын вəситəсилə Актларын пəјланмасы-
ны сахлатды. Нијə? Чүнки ганунсуз апарылмыш ислаһат,
рушвəтлə сатылмыш торпаг вə баг саһəлəri, чинајəт ха-
рактерли əмлак пəјлары үзə чыхырды. Мəсалən, мən пул
кəчүрдүјүм багы башгасы истифада едир, мən исə бу кү-
нə гəдər торпагсызам. Зијан чəкən мən, газанч əлдə
едəнлər башгалары!

Алты илдə мəкər ислаһат баша чатмајыб?

Он илдən чəхдүр ки, ишсиз, торпагсыз беш баш аилə-
ни нечə, нə чүр доландырмалыјам? Бəлəдијјə илə мугави-
лə багладым, баг саһəsi алдым, лакин Пашаевин "чајна-
лары" көрүндү.

2001-чи илин мај ајыдыр, Дөвлəт Актларымызы ала
билмир, торпагымыза нугуги саһиб ола билмирик. Губа
рəјон нугуги тəшкилат вə органларына етдијимиз шикајəт-
лər чавабсыз галыр. 48, 5 һа баг саһəсини /бəлəдијјəнин
багыны/ 2 илдир Гəдир Пашаев өз шəхси мəнафеји үчүн
истифада едир, мугавилəчилər исə кəнарда галыб. Бүтүн
бунларын дəгиг фактларла, кениш мигјасда олмаса да,
1999-чы ил 18-25 мај, 25 мај-1 ијун, 8-15 ијун, 15-22 ијун,
10-17 август тарихли "Ветеран" гəзетиндə гəзетин баш ре-
дактору Рəвшən Исмајылов "Губа алмасына "гурд" дүшүб,
"ресепт"ин исə кəмəји дəјмир" сəрлөвһəsi илə јазы гəлə-
мə алмышдыр.

Биз өзүмүз бунлардан əлавə Республика мигјасында
шикајəтлər етмишк: АзəрбајҖан Республикасы Аграр Ис-
лаһат Комиссиясынын сəдри Аббас Аббасова, АзəрбајҖан
Дөвлəт Торпаг Комитəсинин сəдри Гəриб Мəммədова,
АзəрбајҖан Республикасы Президент Апаратына, баш про-
курор Закир Гаралова, АзəрбајҖан Республикасы Халг
Мəһкəмəсинə, дахили ишлər назири Рамил Усубова вə
дикər дөвлəт сəвијјəли мəтбуат ("Халг" гəзетинə) органы-
на вə саирə. Нəтичəsi исə рəјон ичра һакиміјјəтиндən кə-
нара чыхмыр.

Хаһиш едирик, биза кəмəклијинизи əсиркəмəјəсиниз!

2 мај 2001-чи ил

**Р.С. Президентимизин гəјд етдији кими АзəрбајҖанда
торпаг ислаһаты мугавфəгигјəтлə баша чатмышдыр.
Лакин кəндилəрин шикајəтлəri кəстəрир ки, бу саһадə
проблемлər һələ дə алмагдадыр. Сəдəчə бəзи
мəмурлар Президентə јалан мəлуматлар верирләр.
Мурачиєтлə баглы журналист арашдырмасы апарылыр.
Бу барəдə нөвбəти сəјларымызда охуја билəрсиниз.**

ƏҺАЛИНИН ҺƏЈАТ СƏВИЈЈƏСИНИН СОСИАЛ-ИГТИСАДИ АМИЛЛƏРИ

Чəмијјат узвлəринин кəлирлəri сон нəтичəдə өз əқсини онла-
рын физики вə социал тəлəбəтларынын өдəнимəsi сəвијјəсини ха-
рактеризə едгəн һајат сəвијјəси кəстəричисиндə тапыр.
Һајат сəвијјəси елə проблемлар сырəсына дахилдир ки, һər бири-
миз ону дəрх едир вə баша душурук, лакин онə һəмиымызы гəнə ед-
чəк һəртəрафли тариф вермəк чəтиндир. Буна кəрə дə əһалинин
Һајат сəвијјəсини кениш вə дəр манада јанашмаг азымдыр.

Дəр манада һајат сəвијјəси јашајыш үчүн зарури олан мағди вə
мənəви нəмəтлəрлə əһалинин тəминаты вə бу нəмəтлəрлə онларын
тəлəбəтларынын өдəнимəsi сəвијјəсини кəстəрир.
Кениш манада əһалинин һајат сəвијјəси чəх мурəккəб олан соци-
ал-игтисади кəтəгорија олуб, һər бир өлкəдə инсанларын һајат,
эмəк, мəшүəт шəраитинин мəчмүсүнү, физики, социологичи вə ин-
телектүал тəлəбəтларынын өдəнимəsi сəвијјəсини характєризə
едир. Мурəккəб кəтəгорија олан һајат сəвијјəси бир чəх амилларин
тəсири алтында формалашыр. Бу амиллар сырəсында һər шəјдən
əввал өлкəдəки игтисади еһтијатларын кəмијјəти вə мөвчүд инки-
шаф сəвијјəси, онларын һəфцијјəти дахилдир. Бу елə бир əсəсдыр ки,
о бүтүн инкишаф ктмиш өлкəларин тəчүрəбəсиндə өзүнү дəгүрəт-
мүшдүр вə сүбүтə еһтијачы јохдур. Мəс.: АБШ, эмəк, капитал, тə-
биш еһтијатларла зəнкиндир, һəм дə онлар инкишаф бахымындан
јүксəк сəвијјəдəдир. Бурəдən дə АБШ-дə һајат сəвијјəси јүксəкдир.
Јапонија тəбиш еһтијатларла зəнкиндији вə инкишаф сəвијјəсинин
јүксəк олмасына кəрə орада һајат сəвијјəси арзуюлунан сəвијјəдəдир.
АзəрбајҖанə кəдигдə исə һəрчəнд ки, о, эмəк вə тəбиш еһтијат-
ларла зəнкиндир, лакин онларын хүсүсилə əмəјин ашагы һəфцијјəтə
мəдих олмасы капитал кəмијјəт вə һəфцијјəтини дуңја стандартла-
рындан кəрə гəлмəsi һајат сəвијјəсинин ашагы душмасына сəбəб
оламшдур.

Гəјд етдијимиз үмуми əсəслəрлə јанашы һајат сəвијјəсинə кон-
крет тəсир кəстəрən бир сыра амиллəр дə вардыр. Бу амиллар ич-
арисиндə эн əһмијјəтлиси адамбашына душən реал үмуми милли
мəңсүлдүр. Бу кəстəричи вə ја амил əһмијјəти бахымындан глобал
характермə олуб мухтəмил өлкəлəрдə əһалинин һајат сəвијјəси ни
мугајисə етмəк үчүн истифада олуңур.

М.М.М.Р.Э.Э.В.
Багы Университетинин маңистир тəлəбəsi

БИЗИМ УНИВЕРСИТЕТИМИЗ

Тəһсилимизин галасы
сəјылан БДУ-нун халгымы-
зын елм, маариф вə мəдə-
нијјəт тарихиндə силинмəз
излər бурахмышдыр. Уни-
верситетин диварлары
арасында јетишən мүтə-
хəссислəрə өлкəмизин дə-
мəк олар ки, бүтүн рəјон вə
кəндлəриндə раст кəлмəк
олар.

Һər бир тəлəбəнин
университет мүллиминин
бизлəрə доғма, əзиз олан
Бакы Дөвлəт Университе-
тинин бизə бəхш етдији
əвəзсиз мənəви сəрвəти
илə фəхр етмəјə һаггымыз
вар. Ону да гəјд етмəк
олар ки, Университет га-
багчыл, јүксəк ихтисаслы
мүтəхəссислəр һəзырлајан
тəдريس мүтəссисəsi олмаг-
ла јанашы, һəм дə зəнкин
мənəвијјəтə малик һəјатə
биликли инсанлар, ихти-
саслы кадрлар јетишдирən
тəрбија очагыдыр. Башы
даим учалара јетишən,
мə'налы вə зəнкин өмүр
јолу кечən гочаман бир да-
га бəнзэр Университет не-
чə кəнчлəri нура гəрг
едən Университет, өз је-
тирдији тəлəбəsi илə даи-
ма фəхр едир. Доғрудан
да чəх севиндиричи һал-
дыр ки, университет је-
тишдирдији алимин, про-
фессору БДУ-ја ректор тə-
јин етди. БДУ-нун ректору
кəзəл инсан, Абел Мəһəр-
рəмов. Доғрудан да Абел
мүллим университетə тə-

Бакы Дөвлəт Университети гысə-
мүрлү АзəрбајҖан Демократик Респу-
бликасынын гижмəтли јадикарыдыр.

Тəлəбə дүнјасы, тəлəбə ады да бу
сəс гулагларымызда эн ширин бир му-
сиги, эн мə'налы бир нəғмə кими сəслə-
нир. Белə бир нəғмə ки, о нəғмəни хош
һəрəрəтлə јад өдилən онлары һеч бир
нəғмəјə бəнзəмир. һеч бир мусиги тəлə-
бə дүнјасы гəдər ширин, јадда гəлан
излər бурахмыр инсан јаддашында.

јин олуңан күндən уни-
верситет һајатында јенидən
чанланма башлады. Ауди-
торијалар, дəһлизлər, тə-
мир едилмиш, универси-
тет һајəтиндə күл-чичəк
əкилмишдир. Университет
һајəтинə асфалт јоллар чə-
килмиш, кедиш-кəлиш хеј-
ли асанлашмышды. Ауди-

торијалара лəвһəлər кəти-
рилмиш, ејни заманда гыз-
дырычыларла тəмин едил-
мишдир.

Күндən-күнə инкишаф
едиб кəзəллəшən уни-
верситетин һајатындан нə гə-
дər данышсаг да, јенə аз-
дыр. Бу күн һər бирими-
зин үрəк ачан, гəлб охша-

јан университетин үнəны-
на сəјлəнилən хош сəзлə-
рə лəјигдир. Тəлəбəлəрин
күндəлик дəрсə давамийјə-
тино хəјли фикир верил-
миш, низам-интизамы риа-
јəт едилмишдир. Абел мү-
əллим тəлəбəлəрлə тез-
тез көрүшлər кəчирир, он-
ларын гајгы вə проблемлə-
ри илə марагланыр, һəлл
едир вə ејни заманда тə-
лəбəлəрə өз овлады кими
гајгы вə диггəт кəстəрир.
Бу күн профессор БДУ-нун
ректору Абел Мəһəррə-
мовдан көрдүјү хејрхəһ
ишлəрдən саатларла да-
нышсаг да јенə дə аздыр.
Абел мүəллим доғма тəд-
рис мүтəссисəsi олан БДУ-ну
јенидən нура гəрг етди.
Доғма университетимизи
доғма АзəрбајҖанымыздан
чəх-чəх узагларда дост өл-
кəлəрə танытды. Универ-
ситетə хəјли компүтер кə-
тирилмиш, тəлəбəлər сəр-
бəст шəкилдə компүтер-
дən истифада едирләр.

Бизлər БДУ-нун рек-
тору Абел Мəһəррəмовун
университетин һајəтында
көрдүјү вə апардыгы гуру-
чулуг ишлəринин бəјəнир,
университетин ХХІ əсрин
һər бир инсанын јадда-
шында гəлан хејрхəһ ин-
сан кими алгышлајыр, ХХІ
əсрин уңудулмаз ректору
Абел Мəһəррəмова узун
өмүр, чан сағлыгы арзула-
јырыг.

Сəдəгəт Давудгызы

БЕЛƏ ДƏ ОЛА БИЛƏР

Полис рəиси назирликдən
кəлмиш телефонограманы шəх-
си һəјəтин нəзəр-диггəтинə чат-
дырдыгдан сонра изаһат верир:
- Баша дүшдүз дə. Бундан сонра
һəми јени јəј кəјим формасына əмөл
етмəлидир. Əмрдир, һəми бир нəфər
кими, ја башына франсызлар кими
рəнкли парик гəјмалы, ја да эн јəхшы-
сы башыны рəнклəтмəлидир. Биз бə-
јүүмүзə охшамəға чəлышмалыјыг. Бу-
ну һəм јерли кими, һəм дə рəис кими
тəлəб едирəm. О ки, галды шортика,
өз арамьдыр елə шалварданса, јəј
да шортиклər даһа удобнудур. Гачан-
да да адамын ајагы илишмəз, һəм дə
сəрин олар.

Сонра кадрлар шəбəсинин
рəисинə хитəбən дəди:

- Сən дə бундан белə полисə гə-
бул олмаг истəјən јени кадрлара əсəс
мəсəлəдən сонра бу тəлəблəri чат-
дыр.

Кадрлар шəбəсинин рəиси:

- Баш үстə рəис, амма билми-
рəm, һансы тəлəб даһа вəчибдир, би-
ринчи тəлəб, јохса икинчи тəлəб?

Рəис: һər икиси бир-бирин-
дən вəчибдир. Даһа кимин суа-
лы вар?

Полис сержанты Əнагы:

- Рəис, үзр истəјирəm, баша
краска чəкмəји баша дүшдүм,
бəс шортик кəјмəли олсаг, түк-
лү гылчаларымызын иши нечə
олачак?

Рəис:

- Нечə јəни, нечə олачак?

Аккуратны гырхдырачəгыныз,
вəссалам.

Əнагы:

- Јəни гырхдырмаг үчүн əл-
вə пул верилчəк?

Рəис:

- Авара данышма, јох бунла-
ра бир пул да вер, нə вар, нə

вар гылча гырхдырачəглар. Мə-
сəлчүн, сən Əлјарын гылчалары-
ны гырхмагда кəмəк едəчəксən,

о да сəнин. Бурда нə вар ки?

Əлјар узун боғазыны јемиш ба-
шыны ирəли узадараг сорушду:

- Рəис, бу андыра галмыш
шапка мəсəлəsi нечə олачак?

Рəис чашгын һалда:

- Ə, һансы шапканы дəјир-
сən?

Əлјар:

- Рəис, бу андыра галмыш
тəзə шапкаларымызы дəјирəm

дə. Лап гəстуркаја охшəјыр е...
Биз дə елə бил Напəлјон əскə-

ријик.

Рəис:

- Ə, киждəмə, елə бəјүмүзүн
дə истəји будур ки, бизим һə-
мымыз франсызлара охшəјаг.
Бурада пис нə вар ки, бəлкə бе-
лə кедиб Гарабагымызы да
аларсыныз. Кормəдин, Напəлјо-
нун əскəрлəri кəлиб һара чых-
мышдылар?

Полис сержанты һəсəнгулу:

- Чан рəис, инди сиз дə бу
тəзə кəјимдə ирајон чыхачаг-
сыныз?

Рəис (фikirли-фikirли):

- Ə, нијə чыхмырам? Бəјүјү-
мүз тапшырыб, əмөл етмəли-
јəm. Ондаи артыг дəјилəm ки.
Һəм дə бу гəдər əзијјəт чəкиб
бура, рəис кəлмишə, дəјирси-
низ инди мəним гəһумларымын,
достларымын зəһмəти батсын?
Назирим, дəсə лап франсыз
дарбалагында кəз, кəзəжəm.
Һəм дə форма формадыр да. Тə-
ки чəкдијим зəһмəт батмасын,
гəј ону биртəһər чыхарым, сон-
ра бахарыг, о вахта да јəј гурта-
рар.

Мирибраһим Хəлил

Пешəкар Фуад һəким биткилəрлə јүксəк сəвијјəдə
мүаличə јолу илə Сизин сағламлыгыныза тəминат
верир вə тибби хидмəт тəклиф едир.

Бəјрəк вə сидик јоллары хəстəликлəri
/дашлар, дузлар, илтиһаблы просеслər/;

Мəдə вə оникибармаг багырсаг хорасы, гастрит;

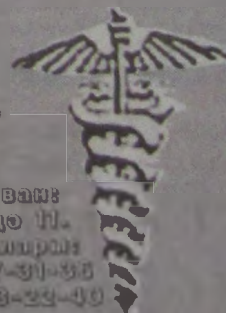
Гарачијəр, өд кисəси хəстəликлəri

/һепатит, холесистит, холанкит/;

Ојнаг хəстəликлəri

/остеохондроз, дузлашма, ревматизм/;

Гəдын хəстəликлəri.

Үнəн:

Ч. Мəммədгулуззəдə 11.

Əлəгə телəфонлар:

47-31-36

/850/ 818-22-40

БАБАДАГ

№ 06-07 (42) 25 Май - 10 Июн 2001-чи ил

Гиёмәти 1000 манат

АЗЕРБАЙЖАН БУДО КАЙ-КАНЧЫЛАРЫ БЕЙНӘЛХАЛГ ЈАРЫШЛАРДА

Артыг Азербайжан Будо Кай-Кан Федерасијасынын идманчылары харичи өлкәләрдә кечирилән бейнәлхалг жарышларда илк угурлу аддымларыны атмаға башламышлар. Бу жарышларда Москва шәһәриндә Бейнәлхалг Будо Кай-Кан Карате Федерасијасынын президенти Чон Блүминг кубоку угрунда кечи-

рилән турнирдә кәнч идманчымыз Әһмәдов Хәлил Фүзули оғлу /Кәнчә мәктәбинин јетирмәси/ фәхри II јери тутмуш вә Блүминг кубокуна ләјиг көрүлмүшдүр.

17 ијун 2001- чи ил тарихдә Нолландијанын Беноком шәһәриндә Бейнәлхалг Будо Кай-Кан Карате Федерасијасынын Амиһара дөјүш нөвү үзрә чемпионаты, кечириләчәк. Бу чемпионаты Азербайжан

Будо кай-кан федерасијасынын Президенти, танынмыш идманчы **Маариф Бағыров** башда олмагла республикамызын будо кай-канчылары да дө вәт алмышлар. Чемпионатда Азербайжанын шәрафини ики дөјүшчү горујаагдыр: **Ибраһимов Анар Сејфәддин оғлу вә Гулијев Елшад Шәһбаз оғлу**

Маариф мүәллимдән һәмин жарышда республикамызы нијә белә аз идманчынын тәмсил етмәси сәбәбләрини сорудуғда, о буну Федерасијанын мүвәғәти малијә чәтинликләри илә изәл етди вә әла вә етди ки, артыг Бақы шәһәриндә Будо кай-Кан Федерасијасынын идман клубунда тәмир ишләри јекунлашмағ үзрәдир вә клуб кениш фәалијјәтә башламағ әрәфәсиндәдир. Ејни заманда, Кәнчә шәһәриндә, республикамызын бир чох районларында Будо Кай-Кан Федерасијасынын јерли клублары фәалијјәтә

башламышлар. Шәмкир районунун Ичра һакимијәтинин башчысы Аслан Асланов Федерасијанын районда клубунун ачылмасына јакындан көмәклик кәстәрир. Клуб үчүн Шәмкир шәһәринин мәркәзиндә јер ајрылмасына сәрәнчәм верилмиш, ајрылачағ бинада тәмир ишләри нәзәрдә тутулмушдур. Республикамызын дикәр бир сыра районларында да Будо кай-кан Федерасијасынын јени клубларын ачылмасы планлашдырылар.

Биз дө өз нөвбәмиздә Азербайжан Будо Кай-Канчыларына Нолландијадә кечириләчәк чемпионатда угурлар арзулајырығ.

Ајдын Гасымов

Хатырладырығ ки, Будо кай-Кан Федерасијасынын мәркәзи Бақы шәһәри, С.Вургун 72-дә јөрләшир.

ТӘБРИК ЕДИРИК!

Гој өмүрүн күнәшдән нур алыс, оғлум,
Көзәл көзләрини гурбаны өлүм.
О көзәл чәһрәне табият күлсүн,
Гој бәхти, тәләјин һәмишә күлсүн.
Хәлилбәли Чавиданын 6 јашы тамам олмасы мүнәсибәтилә үрәкдән тәбрик едир, она узун өмүр вә хошбәхтлик арзулајырығ. Әзиз баламыз, бүтүн арзуларына чатасан вә вәлидәјиләринә ләјиг өләд олсан! һәмишә белә шад вә фиразән бөјүјәсән!

Сәни сәвәиләр адындан бабаи Бајрам, нәнәи һәббә, атан Анар, анан Күлүстан, дајыларын Самит, Гүлү, халан Күнај, әмин Намиг.
Бу тәбрикә "Бабадаг" гәзәтинин коллективн дө гошулур.

ТӘБРИК ЕДИРИК!

Әзизимиз Елбрус!
Ад күнүн мүбарәк!

Бу мүнәсибәтлә ону һүрнијјә ханым, гызы Лејла вә "Анд" гәзәтинин коллективн сәмини гәлбдән тәбрик едир, она аила сәадәти, кәләчәк ишләриндә угурлар диләјирләр.

ТӘБРИК ЕДИРИК!

Әзизимиз Логман!
Кичик тојун мүбарәк!

Бу мүнәсибәтлә ону атасы Вүсәл, аясы Сәлминәз, нәнәси Ајна, бачысы Ајсел, гардашы Маһаддын тәбрик едирләр. Она хошбәхт һәјат арзулајырлар.

АЛЛАҢ РӘҢМӘТ ЕЛӘСИН!

Елдар Бәјләроғлу, "Бабадаг" гәзәтинин коллективн гәзәтин өмәкдашы Чәйран ханымә, аясы **Рәхшәндә ханым** вәфатындан кәдәрләндикләрини билдирир вә дәрин һүзнлә башсағлығы верирләр.

Түрк Дүнјасы Партијасынын сәдри Рафиг Абдуллајев Акиф Сүләјманзадәјә, аясы **САРА ХАНЫМ** вәфатындан кәдәрләндикләрини билдирир вә дәрин һүзнлә башсағлығы верир.

Елдар Абдуллајев вә Азад Чәфәров Акиф Сүләјманзадәјә, аясы

САРА ХАНЫМ вәфатындан кәдәрләндикләрини билдирир вә дәрин һүзнлә башсағлығы верирләр.

Түрк Дүнјасы Партијасынын сәдри Рафиг Абдуллајев вә "Бабадаг" гәзәтинин баш редактору Елдар Бәјләроғлу Әлијевләр аиләсинә, әзизләри "Будуг" Хәјријә Чәмијәтинин Ағсаггаллар Шура-сынын үзвү

ЗӘКИ ӘЛИЈЕВИН вәфатындан кәдәрләндикләрини билдирир вә дәрин һүзнлә башсағлығы верирләр.

Рафиг вә Елдар Абдуллајевләр Күлмәли Бајрамәлијевә, аясы

ТҮМӘН ХАНЫМ вәфатындан кәдәрләндикләрини билдирир вә дәрин һүзнлә башсағлығы верирләр.

Елдар Абдуллајев, Ибраһим вә Һәбиб Сејдәһмәдовлар Бәјдијевләр аиләсинә, әзизләри **КҮЛӘММӘД КИШИН** вәфатындан кәдәрләндикләрини билдирир вә дәрин һүзнлә башсағлығы верирләр.

Рафиг вә Елдар Абдуллајевләр Искәндәр вә Сејфәддин гардашларына, аялары **ӘННӘТ ХАНЫМ** вәфатындан кәдәрләндикләрини билдирир вә дәрин һүзнлә башсағлығы верирләр.

Рафиг вә Елдар Абдуллајевләр Сәбир Мәһтијевә, бачысы

СӘМӘЈӘ ХАНЫМ вәфатындан кәдәрләндикләрини билдирир вә дәрин һүзнлә башсағлығы верирләр.

ИСЛАМ ДИНИНДӘ

ҲАРАМЛАР ВӘ БӨЈҮК КҮНАҢЛАР

РУШВӘТ

Рушвәт бир ишин көрүлмәсинә ганунсуз шәкилдә көмәк етмәси үчүн бир башгасына верилән пул вә ја башга мәнфәәтләрә дејилір.

Рушвәт нијә верилір? Ләјиг олмадығы бир шәји әлдә етмәк үчүн верилір. Ләјиг олмадығы бир шәји әлдә етмәк үчүн бир шәји вермәк дә, алмағ да, вәситәчилик етмәк дә гадаған вә күнаһдыр. Чүнки рушвәт һағлыны һағсыз, һағсыз вә һағлы кәстәрәк әдаләтин бәргәрар олмасына мане олур. Бу исә чәмијјәтдә бөјүк наразылығы сәбәб олур.

Гуранн-Кәримдә белә бујурлушдур: **Бир-бирининин малларыны һағгыныз олмадығы һалда јемәјин, халғын малларындан бир гисмини билә-билә һағсыз јерә јемәк үчүн күнаһ јолу илә /рушвәтләр/ һакимләрә мүрачидәт етмәјин**.

Рушвәт инсанлар үчүн олдуғу гәдәр чәмијјәт үчүн дә чох пис нәтичәләр доғурур. Рушвәтин јайылдығы јердә әдаләтсизлик чохалыр. Арајыш вә тәминат ортадан гал-

хыр, интригачылар иш башына кечир. Буна көрә дә сосиал наразылығлар артыр. Бунун үчүн нәзрәт Пејғәмбәримиз: **"Рушвәт алан да, верән дә чәһәннәмликдир"**, -дејә бујурмушдур.

ГУМАР

Гумар ортаја пул гојуларә ојнанылан шанс ојундур. Гумар мүхтәлиф әләтләрә ојнанылар. Нә илә ојнаныларса ојнанылсын, бу ојун тәрәфләрдән биринә вә ја бир нечәсинә нә газанч вә ја зәфәр верирсә, гумардыр вә гадағандыр. Бу јолла газанылан пул да һарамдыр. Чүнки Гуранн-Кәрим шәраб, гумар, дикинә гојулмуш дашлар /бүтләр/, фал вә шанс охларынын шәјтан әмәлиндән олан мурдар ишләр олдуғуну билдирмиш вә бунлардан узағ дурмағы әмр етмишдир.

Гумар нијә гадағандыр? Бу јолла газанылан пул нијә һарамдыр?

Бунун мүхтәлиф сәбәбләри вар. Онлардан бәзиләри ашағыдакылардыр:

1. Инсанын истәр өзүнүн, истәрсә дә аиләсинин кечинмәсини тәмин етмәси үчүн мүхтәлиф газанч јоллары вардыр. О,

һеч кимә зәрәр вермәдән гануни јоллардан бири илә һалал газанч әлдә едә биләр.

Бу јоллары гојуб гумарла пул газанмағ исә доғру дејилдир. Чүнки бурада газанса башгасына, удузса өзүнә зәрәр дәјир. Башгасына зәрәр вермәдән газанмағ мүмкүн олдуғу һалда, бу јолу сечмәк, әлбәттә ки, ујғун дејилдир.

2. Гумар инсанын ишләмәсинә, аиләсинә, чәмијјәтә, һәтта бәшәријјәтә фәјдалы хидмәт етмәсинә вә Аллаһа гаршы мәсулијәт дашыдығы ибадәт вә зифәсини јеринә јетирмәјә мане олур. Чүнки гумар ојнамаға вәрдиш едән инсан ишләмәк истәмир вә өзүнү бу зөвгдән мәһрум едир. Бу пис адәт онун ибадәт етмәсинә дә мане олур.

3. Гумарын вердији зәрәр јалын оңу ојнајанларла мәһдуд дејил. Гумар аилә үзвләринә вә чәмијјәтә дә мәфи тәсир кәстәрир. Чәмијјәт үчүн проблем олан ишсизләрин артмасына сәбәб олур. Чәмијјәтдәки ичтимәи бәһраиларын башлыча сәбәбләриндән биринин дә ишсизлик олдуғуну сөјлә-

мәк мүмкүндүр.

Гумарын үзүндән тәрәдилән чинајәтләр дә кифәјәт гәдәрдир. Мал чанын бир парчасыдыр. Бир анда пулуну удузан инсан бәһрана дүшүр. Ојундакы јолдашлары илә мүбаһисәси чинајәтә гәдәр кедиб чыха биләр.

Гумарын үзүндән нә нәдәр хошбәхт аиләнин јувасы дағылмыш, нә гәдәр очағ сөнмүшдүр.

Гумар ојнајан инсан бир тәрәфдән сәрвәтини, дикәр тәрәфдән дә өз сағламлығыны итирир. Чүнки гумарбазын кечәси-күндүзү јохдур. О, јемәјини мүнәзәм јемир вә вахтында јата билмир. Беләликлә дә, сағламлығы позулур.

Гумарбаз ушағлары илә марағланмаға вә онлары јетишдирмәјә вахт тапа билмир. Аллаһа гаршы олан ибадәт вәзифәсинә дә сәһләнкәр мүнәсибәт кәстәрир.

Даһа бир чох зәрәрләри олан гумары динимиз гадаған етмиш вә бу јолла әлдә едилән газанчын да һарам олдуғуну билдирмишдир.

Пејғәмбәримиз дестуна: **"Кәл гумар ојнајағ"**, -дејән бир инсанын күнаһларынын тәмизләнмәси үчүн сәдәгә вермәсинин ләзым олдуғуну кәстәришдир.

Тә'сисчи:
"Будуг"

хәјријјә чәмијјәти,
Рафиг Абдуллајев

Баш редактор:
Елдар Бәјләроғлу

Баш редактор
мүавини:
Бабәк Абдуллајев

Редактор:
Хәтирә Әскәрәва
Редаксија һејәти:
Адил Бајрам, Сәләх
Исмајлов, Бајрам
Манафов, Шәһин Балајев,
Хәлил Зейналов

Мүхбирләр:
Фәрһад Бабајев,
Нәриман Мустафајев,
Ајдын Гасымов,
Агил Адилоғлу,
Әли Гасымов,
Ибраһим Сејидәһмәдов,
Алим Јадуллаоғлу,
Севда Исрафилова

Уиванымыз:
370146, Бақы,
Мәтбуат проспекти 529,
"Азербайжан" нәшријјаты,
VI мәртәбә;
Телефон:
850-312-23-48;
Шәһадәтнамә: 446;
Индекс: 67193

Банк һесабымыз:
h/h 327201; код 750406;
Азәрб. Бейнәлхалг Банкы
"Саһил" шә'бәси:
"BPP" мәтбәәсиндә чап олунур.
Дәрч едилмиш
материаллара көрә
мүәллифләр мәс'улијјәт
дашыыр